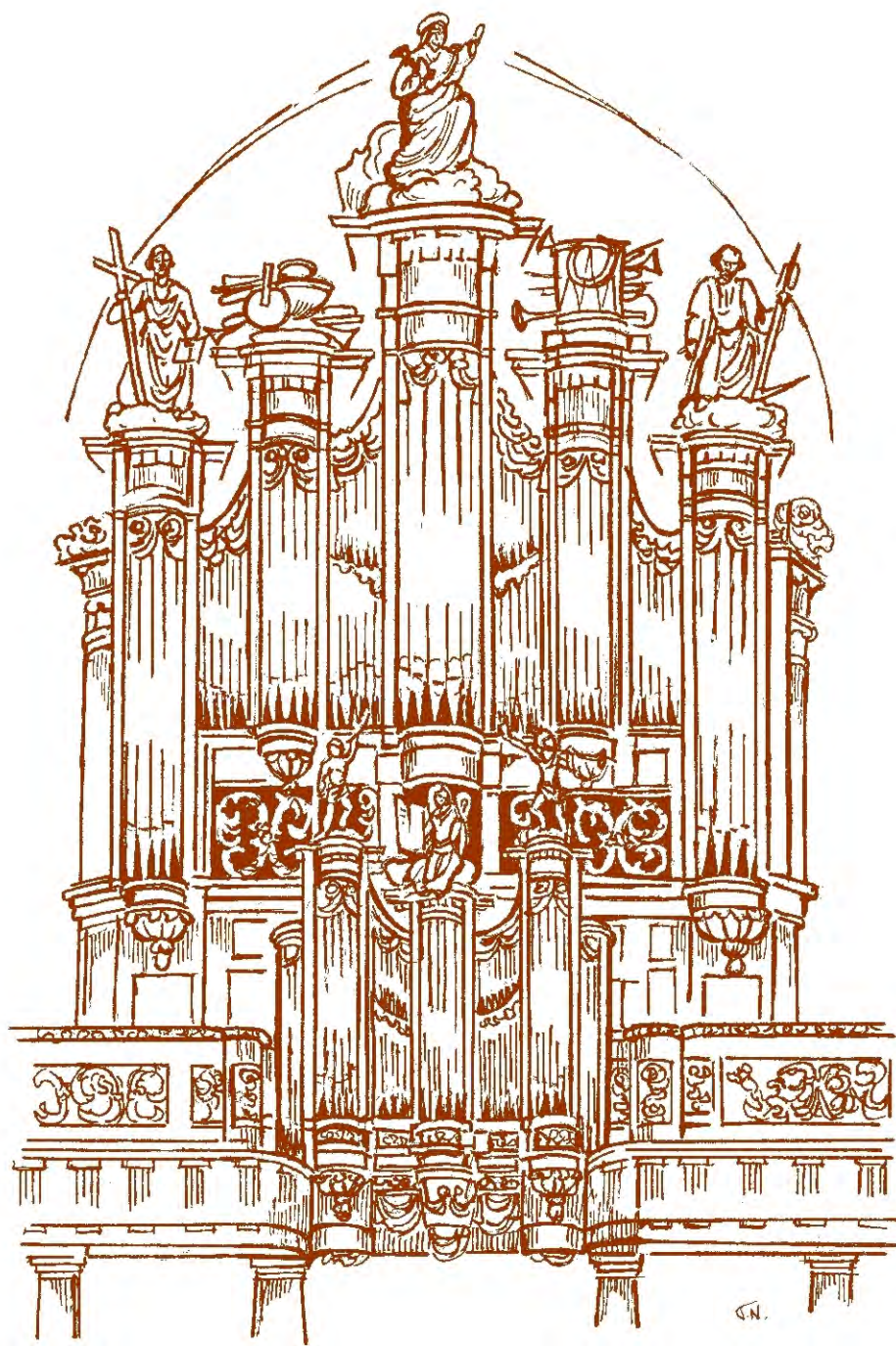

SKB: een halve eeuw muziek in Buxtelse kerken

uitgegeven bij gelegenheid van het vijftigjarig jubileum in 2015

*Ruud van Nooijen
(versie 18 juni 2019)*

Voorwoord

De Stichting Kerkconcerten Baxtoel bestaat vijftig jaar!

Om dit jubileum feestelijk te vieren heeft het bestuur in de Sint-Petrusbasiliek¹ een serie bijzondere concerten georganiseerd, waarbij niet alleen het befaamde Smitsorgel uit 1842 centraal staat maar bovendien vanuit verschillende andere muzikale invalshoeken de loftrumpet wordt gestoken over de kerkmuziek die gedurende een halve eeuw tijdens de vele concerten in de basiliek tot klinken kwam.

In dit boekwerkje vertelt onze secretaris Ruud van Nooijen op deskundige en onderhoudende wijze over de bewogen geschiedenis van de stichting. Een belangrijke plaats is hierbij ingeruimd voor de periode 1973-1990, waarin rondom het Smitsorgel niet minder dan tien maal een concours voor amateurorganisten plaats vond dat in de Nederlandse en Belgische orgelwereld een grote uitstraling had.

Daarnaast krijgt ook de ingrijpende restauratie van het orgel (2005-2006) de volle aandacht. Met trots mogen we concluderen dat we voor onze concerten nu de beschikking hebben over één van de mooiste orgels in ons land, een instrument waarop iedere organist van naam graag wil concerten.

Namens het bestuur hoop ik dat u de interessante en boeiende geschiedenis van Stichting Kerkconcerten Baxtoel met veel plezier zult lezen.

Als oudste bestuurslid heeft ondergetekende gedurende bijna de gehele periode het wel en wee van de stichting mogen meemaken en mede richting mogen geven aan de talrijke muzikale hoogtepunten. Ik kijk daar samen met mijn collega bestuursleden met grote voldoening op terug en hoop dat het Smitsorgel nog vele jaren, onder de handen en voeten van geïnspireerde spelers, zijn prachtige klanken kan blijven laten horen.

Kees van Houten,
voorzitter Stichting Kerkconcerten Baxtoel

¹ De Baxtoelse Sint-Petruskerk is op zondag 7 oktober 2012 door **Antoon Hurkmans**, bisschop van 's-Hertogenbosch, verheven tot basiliek (basilica minor)

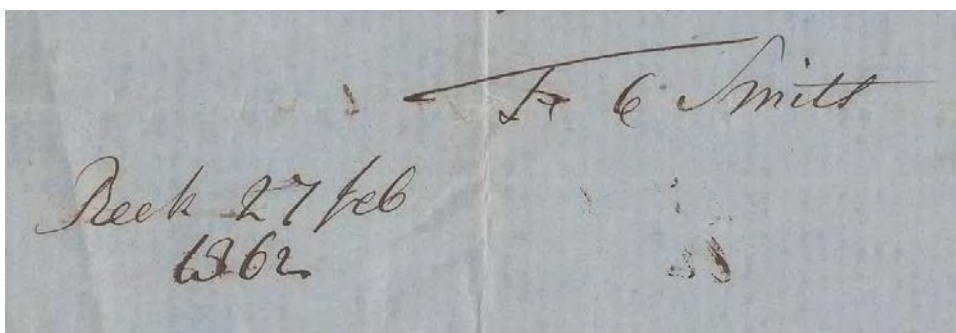
Orgel van F.C. Smits² uit Reek, geplaatst in 1842 in de Sint-Petrusbasiliek te Boxtel. Laatste restauratie tussen 23 augustus 2004 en december 2005 door Verschueren Orgelbouw Heythuysen B.V. te Heythuysen (LB). Officiële heringebruikname op zondag 23 april 2006. De ingang vanaf de torenhal, waarvan de toegangsdeur zichtbaar is onder het orgel, bestaat pas sinds 1926. De orgelbalustrade is toen ook gewijzigd.³ De beelden op consoles tegen de pilaren zijn in het verleden met veel kenis en liefde gerestaureerd door Piet Rood.

² **Frans (Franciscus Cornelius) Smits** wordt geboren in 1800 te Reek NB, overlijdt aldaar, 19 april 1876. Oorspronkelijk is Frans wasbleker/kaarsenmaker van beroep. Zijn broer Klaas (Nicolaas Lambertus 1791- 1831) begint omstreeks 1815 een orgelbouwbedrijf. Pas later voegt Frans zich bij het bedrijf van zijn broer, waarvan hij de leiding - na diens overlijden - overneemt. Beiden zijn autodidact. Zij maken zelf onder meer nog hun orgelpijpen. Frans is burgemeester in zijn geboorteplaats geweest en bekleedt die functie nog bij zijn overlijden. Na zijn overlijden wordt het bedrijf voortgezet door de zonen en later de kleinzoon van Frans. Er worden circa 100 Smitsorgels gebouwd die uitmunten in kwaliteit. Zij worden voornamelijk geplaatst in kerken in het zuiden van Nederland. Het bedrijf houdt vast aan traditionele bouwwijzen en gaat onvoldoende mee met vernieuwingen in het vakgebied. In de jaren 20 van de 20e eeuw gaat het bedrijf ter ziele. Het Boxtelse Smitsorgel is omstreeks december 1842 opgeleverd en kost omstreeks 12.260 gulden. De bouw van dit instrument is medio 1840 in gang gezet door deken **De Wijs**, pastoor van de Boxtelse Sint-Petrusparochie.

³ Op 1 juli 1926 wordt de toren van de Sint-Petruskerk weer eigendom Sint-Petrusparochie. Op 25 mei 1926 krijgt aannemer J. v.d. Linden voor f 7.900,-- de opdracht voor restauratie van de torenhal. Bron: **Piet Dorenbosch, de boxtelse ST.-PETRUS**, boek 1, Stichting Red de Toren, Boxtel, 1983.

Franciscus Cornelius Smits (1800-1876) detail van een schilderij uit 1846 door C.L. Grips uit Vught (60 x 80 cm) foto: Joost Duppen, Aarle-Rixtel

handtekening F.C. Smits onder brief vanuit Reek op 27 februari 1862⁴

⁴ Deze brief van **F.C. Smits** berust in Boxtel en werd ooit door een aangetrouwd familielid van Smits geschonken aan **Jan Clercx**.

1. **Aanleiding ontstaan organisatie kerkconcerten in Boxtel**

Zondag 10 juni 1965 wordt in de nog jonge (1960) **Maria Reginakerk**⁵ van de gelijknamige parochie in wijk **Selissenwal** het nieuwe **Pelsorgel** in gebruik genomen met een inspelingsconcert, verzorgd door dr. **Mathieu Dijker** en **Frans Boleij**.

Het Pelsorgel in de Maria Reginakerk in wijk Selissenwal⁶ (foto wijlen Piet Rood, februari 1998 - HKB00639)

Dit orgel komt, voor wat betreft dispositie, mensuren en vormgeving voort uit de wensen van pater dr. **Mathieu Dijker**⁷ en **Hans Straatman**⁸.

⁵ Ontwerp van de Boxtelse architect **Jan Strik**. Bouwpastoor **Herman de Beer** legt de eerste steen op zondag 15-11-1959. Inwijding op zondag 2 oktober 1960 door bisschop **Rinie (W.) Bekkers**, gesloopt in 2003. Bron: Geloven in Brabant, wandelroute door Boxtel, Heemkundkring Boxtel, 11-6-2008.

⁶ Het Pelsorgel in de Boxtelse Maria-Reginakerk wordt na sluiting van de kerk, in 2004 door de **Firma Pels & Van Leeuwen** in Den Bosch gereviseerd en voorzien van 4 additionele registers. Na toevoeging van de nieuwe stemmen telt het instrument 16 registers. Hierna wordt het instrument door hen geplaatst in de R.K. Adelbertkerk te Delft (bron: website www.adelbertdelft.nl).

⁷ **Mathieu Dijker**, geboren Amsterdam, 29 juni 1927. Studeert theologie, wordt priester gewijd, doch treedt later uit en gaat een huwelijk aan. Docent, componist, organist, beiaardier. Docent op het terrein van middelbaar onderwijs en muziekvakonderwijs. Docent theorie Utrechts Conservatorium. Dirigent diverse koren en orkesten. Woonachtig in Heeze.

⁸ **Hans Straatman**, geboren Amsterdam, overleden Den Bosch 24 augustus 1990. Werkzaam als directeur verkoop bij **N.V. Machinefabriek Heesen** in Boxtel, later zelfstandig ondernemer (**Staatman- Galavazi**).

Hans is afkomstig uit Amsterdam, orgelliefhebber, verdienstelijk amateurorganist en woont in die tijd te Boxtel. Hij is als directeur verkoop werkzaam bij **N.V. Machinefabriek Heesen** van **L.B. Heesen** aan de Van Salmstraat⁹. De oorspronkelijk in Amsterdam gevestigde fabriek verhuist van daar naar Boxtel omdat men in Amsterdam niet kan uitbreiden. In Boxtel vestigt Heesen zich op het terrein dat tegenwoordig **Industrieterrein Ladonk** heet, gelegen achter het spoorwegstation. **Dick Heesen**, zoon van de eigenaar van de fabriek is in Boxtel technisch directeur. Dick, Hans en Mathieu kennen elkaar reeds uit hun Amsterdamse tijd en zijn goed bevriend met elkaar. Mathieu Dijker is onder meer dirigent van het **Maria Reginkoor**. Het orgel in de Maria Reginkerk, een mechanisch instrument met twee manualen en vrij pedaal is, gebouwd door de **Firma Bernard Pels & Zoon**¹⁰ te Alkmaar.

Reeds op zondag 14 november 1965 volgt een tweede concert op dit orgel, verzorgd door **Thom Peelen**, organist van de kathedraal te Utrecht.

Hans Straatman stelt later in het jaar voor, naar aanleiding van het inspelingsconcert, om te komen tot een *Organisatie Orgelconcerten Boxtel* met als doel ook nadien concerten op dit orgel te organiseren. Er wordt een bestuur inzake een orgelcomité samengesteld, bestaande uit:

- **Dick Heesen**, voorzitter (1965 - einde 1966)

Dick Heesen

⁹ Informatie medio maart 2017 van **Charlotte Swinkels-Heesen**, dochter van **Dick Heesen**.

¹⁰ Na een fusie heet het bedrijf **Pels & Van Leeuwen**, gevestigd aan de Platinalaan 10 in Den Bosch.

- **Hans Straatman** (directeur verkoop Machinefabriek Heesen / later zelfstandig ondernemer), secretaris

-
- **Joop Felix** (directeur van de **Boxtelse Muziekschool**, dirigent van het Heilig-Hartkoor en organist), penningmeester.

- **Mathieu Dijker**, musicus, dirigent, docent (foto van donderdag 15-8 2002)

Organisten die in de begintijd concerten verzorgen zijn: **Jacques Bank** en **Bernard Bartelink**, beiden uit Amsterdam; **Huub ten Hacken** en **Maurice Pirenne** uit 's-Hertogenbosch, **Joop Felix** uit Boxtel.

Reeds datzelfde jaar nog, 1965, ontstaat het idee om tevens andere orgels in de concertenreeks te betrekken: het **Smitsorgel** (1842) in de Sint-Petruskerk, het **Verschuierenorgel** (1938) in de Heilig-Hartkerk en het **Van Damorgel**¹¹ in de kapel van het internaat of Missiehuis Sint-Theresia op Stapelen (priesteropleiding). Tevens overweegt men om andere instrumenten en stemmen (solistisch/koor) bij de concerten te betrekken. In de loop der jaren wijzigen zowel dag van de week waarop de concerten worden gehouden, alsook het aanvangstijdstip meermalen.

2. **Naam wijzigt in Stichting Kerkconcerten Boxtel i.o. (in oprichting)**

Gemakshalve gebruiken we in de hiernavolgende tekst van dit boekwerkje de afkorting **SKB** voor Stichting Kerkconcerten Boxtel (i.o.).

¹¹ In 1887 gebouwd door **L. van Dam & Zonen** te Leeuwarden en geplaatst in de Gasthuiskerk te Zierikzee. Kerk en orgel staan tijdens watersnoodramp in februari 1953 in het zeewater. Het orgel staat in 1963 te koop. Pater Assumptionist drs. **Wim Aarns** is dan voor de kapel van Missiehuis Sint-Theresia op Stapelen te Boxtel op zoek naar een passend orgel. Het Van Daminstrument wordt aangekocht, naar Boxtel vervoerd, gerestaureerd door **Jan Clercx** en **Evert Kagei** en opgebouwd in genoemde kapel. November 1964 volgt het inspelingsconcert. Vaste organist is **Paul Bronkhorst**. In 1979 wordt het orgel gedemonteerd en later dat jaar geplaatst in de kerk Maria ten Hemelopneming te Hoogerheide.

Eind 1966 wordt drs. **Wim (Stephanus Wilhelmus) Aarns** voorzitter. Wim is in die tijd nog pater **Assumptionist** en leraar klassieke talen aan het internaat op Stapelen en later op het **Jacob Roelandslyceum** te Boxtel. Nadien treedt hij uit als priester en treedt in het huwelijk. Hans Straatman is nog steeds secretaris en Joop Felix is penningmeester. Tevens treden tot het bestuur toe **Mathieu Dijker**; **Jac Driessen**, muziekleraar en dirigent van het **Sint-Petrus & Sint-Ceciliakoor**. Driessen is in ieder geval in 1973 en 1974 bestuurslid¹². Hoelang Dijker bestuurslid is geweest kon niet worden achterhaald.

< **Wim Aarns**, voorzitter eind 1966-april 1988
(foto uit 1984)

Het bestuur is nog steeds een informele club, zonder juridische status. Wellicht dat men plannen maakt om te komen tot de oprichting van een stichting, want de naam van de organisatie wijzigt in **Stichting Kerkconcerten Boxtel i.o.** (in oprichting). Het duurt echter nog een aantal jaren voordat de stichting een formele en wettelijke status krijgt in de vorm van een notariële akte.

De concerten die volgen zijn orgelconcerten, dan wel een combinatie van orgel met koor en/of solist. Zondag 5 maart 1967 wordt voor het eerst een concert gegeven op het **Van Damorgel** op Stapelen. Het wordt verzorgd door Hans Straatman en medewerking verleent violiste **Barbara Bloemendaal**.

¹² Aantekening in agenda **Kees van Houten**: zaterdag 24 maart 1973, 14.00 uur vergadering SKB bij **Jac Driessen thuis**. Voorts: Driessen wordt als bestuurslid vermeld in oprichtingsakte SKB van 6 september 1974.

< *bestuurslid en musicus* **Jac Driessen**¹³

Diezelfde maand nog volgt op Eerste Paasdag, zondag 26 maart 1967, het concert bij gelegenheid van de heringebruikname van het gerestaureerde **Verschuierenorgel** in de Heilig-Hartkerk.¹⁴ Het concert wordt verzorgd door **Maurice Pirenne** en het **Heilig-Hartkoor** onder leiding van Joop Felix.

3. **Smitsorgel wordt middelpunt concerten**

Omdat iedereen overtuigd is van de grote kwaliteiten van het **Smitsorgel** in de Sint-Petruskerk concentreren de concerten zich vanaf enig moment rond dit magnifieke instrument uit 1842. Het geheel mechanische orgel gaat door de loop der jaren echter steeds meer mankementen vertonen. Gelukkig is er in Boxtel een tweetal orgelkenners en -liefhebbers: **Jan Clercx** en **Evert Kagei**, dat een grote liefde koestert voor, misschien wel het mooiste resultaat uit het oeuvre van de Reekse orgelbouwer F.C. Smits, en hun vakkennis en tijd in dienst stellen voor het bespeelbaar houden ervan. Bij een restauratie in de jaren vijftig van de 20e eeuw zorgen zij ervoor dat de daarbij verwijderde zwelkast van het echowerk niet verdwijnt, doch bewaard blijft, zodat het bij de laatste grote restauratie - als onmisbaar authentiek onderdeel - kan worden teruggeplaatst. Het Boxtelse

¹³ **Jacques (Jacobus Johannes) Driessen**, geboren 23 juli 1904 te Helden, overleden te Boxtel, 13 oktober 1978. Jac studeert piano en orgel. Nadien in Duitsland zang, klarinet en koordirectie. Hij woont in de voormalige hoofdonderwijzerswoning bij de Levensschool op de Burgakker. In 1928 wordt hij benoemd tot organist van het Smitsorgel in de Boxtelse Sint-Petruskerk. Hij geeft tevens piano- orgel- en zangles. In 1936 wordt hij dirigent van het nieuwe **Mannenkoor Sint-Petrus**. In 1939 richt hij dameskoor **Sint-Cecilia** op. Beide koren fuseren kort nadien. Hij boekt vele successen tijdens concerten, koorfestivals en concoursen. Na de Tweede Wereldoorlog (jaren vijftig/zestig) zijn de door hem in Theater De Ark (Prins Bernhardstraat) uitgevoerde operettes zeer succesvol. Bron: *Brabantse biografieën 7 Boxtel en Liempde*, blz. 50-55, auteur: **Henriëtte Poirters**

¹⁴ **Heilig-Hartkerk**, Baroniestraat Boxtel. Neogotisch gebouw, rijksmonument. Tweede parochiekerk te Boxtel, gebouwd 1899-1901. Architect **Caspar Franssen**, bouwpastoor is **Frans Eras**. In gebruik genomen op 10 juni 1901. Aan kerkelijk gebruik onttrokken na laatste misviering op zondag 4 januari 2015. Het Verschuierenorgel wordt in 1938 gebouwd (elektropneumatisch) en geplaatst. In 1955 volgt uitbreiding: 2 extra stemmen op het bestaande werk, alsmede plaatsing van een rugpositief (koppelwerk).

Smitsorgel kan worden vergeleken met een kat, waarvan wordt beweerd dat die negen levens heeft. Meermalen is het instrument ternauwernood ontsnapt aan vernietiging of vervanging. Hierna volgt daar een voorbeeld van.

4. **1938: Boxtelse Smitsorgel versleten verklaard**

In 1938 verklaart een commissie van orgeldeskundigen dat het orgel versleten is en beter kan worden vervangen door een nieuw elektropneumatisch instrument¹⁵...

Een curieuze samenloop van omstandigheden draagt ertoe bij dat het instrument na de Tweede Wereldoorlog niet wordt verwijderd en vervangen door een ander instrument, doch - halverwege de jaren vijftig - wordt gerestaureerd.

Rol Duitse (professor) dr. Hans Klotz

Geluk bij een ongeluk is dat tijdens de Duitse bezetting in de jaren 1940-1945 de Duitse musicus, musicoloog en orgeldeskundige dr. **Hans Klotz**¹⁶ als militair in Boxtel wordt gestationeerd¹⁷. Hij wordt ingekwartierd op Stapelen¹⁸. Hij leert vloeiend Nederlands spreken, ontdekt het Smitsorgel in de Sint-Petruskerk en vraagt aan deken **Van Besouw** of hij van tijd tot tijd het orgel mag bespelen. Dat mag en Klotz leert de grote kwaliteit van het 'versleten verklaarde' instrument goed kennen. Zo kan het gebeuren dat Klotz vrijwel dagelijks achter de speeltafel van het orgel is te vinden. Ook 's avonds geeft hij orgelbespelingen. Klotz overtuigt deken Van Besouw, die zelf van muziek noch orgels enig begrip heeft¹⁹, ervan dat het instrument enorme culturele en muzikale waarde bezit. Er is weliswaar een restauratie nodig is, maar het orgel is zeker niet versleten, waardoor het vervangen zou moeten worden. Klotz is ook gedurende die periode bezig met muziek. Zo verschijnt met Pasen 1941 in Aken een werkje van zijn hand, getiteld **Fünfzehn Übungsstücke für das Orgelpedal**. Hij geeft de organist daarin ook nog een advies betreffende diens houding achter het orgel: *Füße in Swebcontact mit den Tasten, Knie beieinander halten; leicht anschlagen, aus dem Fuszgelenk, mit der Innenkante der Sohle (diese entsprechend nach innen neigen); präzise und exakt loslassen*.

Tussen Klotz en SKB is ook, meervoudig, een link te leggen.

Boxtelaar **Jan Clercx**, wiens rol in het kader van het Boxtelse Smitsorgel later nog aan bod komt, heeft Klotz goed gekend en bezat een exemplaar van de hiervoor genoemde uitgave. Bestuurslid SKB **Hans van der Haagen** ontving dit ooit van Jan. Vaste organist van het Smitsorgel (periode 1928-1978) Jac Driessen, die nog een

¹⁵ **Piet Dorenbosch, de boxtelse ST.-PETRUS**, boek 2, Stichting Hartje Boxtel, 1986.

¹⁶ **Hans Klotz**, geboren Offenbach am Main 25 oktober 1900, overleden te Keulen, 11 mei 1987. Volgde het gymnasium in Frankfurt am Main. Studeerde daarna kerkmuziek aan het conservatorium en daarnaast muziekwetenschap, filosofie en pedagogie aan de universiteit van Frankfurt. Hij vervolgde zijn orgelstudie bij **Charles-Marie Widor** in Parijs. Kerkmusicus en organoloog (instrumentkundige), auteur van diverse boeken. 1954: professor en directeur van het Instituut voor Kerkmuziek aan het Conservatorium van Keulen.

¹⁷ **Piet Dorenbosch, de boxtelse ST.-PETRUS**, boek 2, Stichting Hartje Boxtel, 1986.

¹⁸ *Brabantse biografieën 7 Boxtel en Liempde*, blz. 50-55, inzake Jac Driessen, door Henriëtte Poirters / mondeling informatie d.d. 19-3 2015 van Dien (Gerardine Cornelia) Kagei-Clercx.

¹⁹ **SMITSORGEL in de Sint-Petruskerk Boxtel in volle glorie hersteld**, drs. **J. Boogaarts**, 2006 (blz. 36).

periode bestuurslid van SKB is geweest, heeft Klotz eveneens gekend. Klotz speelt voorts nog een bemiddelende rol bij de vrijlating van pastoor Van Besouw die, wegens zijn Duits-onvriendelijke uitlatingen, door de bezetter in de gevangenis van Scheveningen gevangen wordt gezet²⁰. Klotz verzorgt diverse andere publicaties, waaronder in 1938 een boek over het orgel: *Das Buch von der Orgel*. Dit wordt diverse malen herdrukt en vertaald. Huidig voorzitter SKB Kees van Houten bezit een exemplaar van dit boek. Hans Klotz is na de Tweede Wereldoorlog regelmatig terug in Nederland. Op donderdag 9 augustus 1951 geeft hij een concert in de Sint-Cathrien in Eindhoven²¹. Maandag tweede pinksterdag 1961 concerteert hij in de abdijkerk te Heeswijk, waar hij dan al gedurende vele jaren regelmatig te gast is²². Zo is hij september 1964 samen met onder meer **Marie-Claire Alain** en **Piet Kee** aanwezig op de **Orgeldagen Rijnstreek** in Arnhem. Dinsdag 6 juli 1965 vindt in de Grote Kerk te Haarlem het veertiende Internationale Orgelconcours plaats. Klotz is een van de drie juryleden²³.

Twee jaar geleden had het eerste Rijnstreek-orgelconcours plaats dat gewonnen werd door de Hagenaar René Rakier. Nu waren acht deelnemers uitgenodigd van wie een het ineens moest laten afweten. En uit deze zeven: de Zwitsers Guy Bovet en Hans Frischknecht, de Fransman Daniël Fricker, de Duitsers Elisabeth Buschmann en Martin Weyer en de Nederlanders Wim Hendrikx uit Nijmegen en Kees van Houten uit Helmond, moest de jury, de heren Albert de Klerk uit Haarlem, Hans Klotz uit Keulen en Pierre Segond uit Genève drie winnaars aanwijzen.

Bericht in de Nieuwe Leidsche Courant van 25 mei 1966. Dat jaar neemt onze huidige voorzitter Kees van Houten deel aan het Tweede Rijnstreek Orgelconcours te Arnhem, waar Hans Klotz een van de juryleden is.

In de periode dat **Kees** en **Carla van Houten** nog in Helmond wonen, verzorgt Klotz daar op maandag 23 mei 1967 een concert op het **Robustelly-orgel** (1772) in de Sint-Lambertuskerk. Daarbij overnacht hij bij Kees en Carla. Kees beschrijft Hans als een zeer aimabele man. In Haarlem verzorgt Klotz cursussen tijdens de zogeheten **Zomer-Academie**. Kees volgt daar een Bachcursus bij hem.

²⁰ Bron: *Brabantse biografieën 7 Boxtel en Liempde*, blz. 50-55 inzake Jac. Driessen, door Henriëtte Poirters.

²¹ *De Tijd*, 1 juni 1951.

²² *De Tijd De Maasbode*, 13 mei 1961.

²³ *Leeuwarder Courant*, 24 februari 1965.

professor dr. Hans Klotz

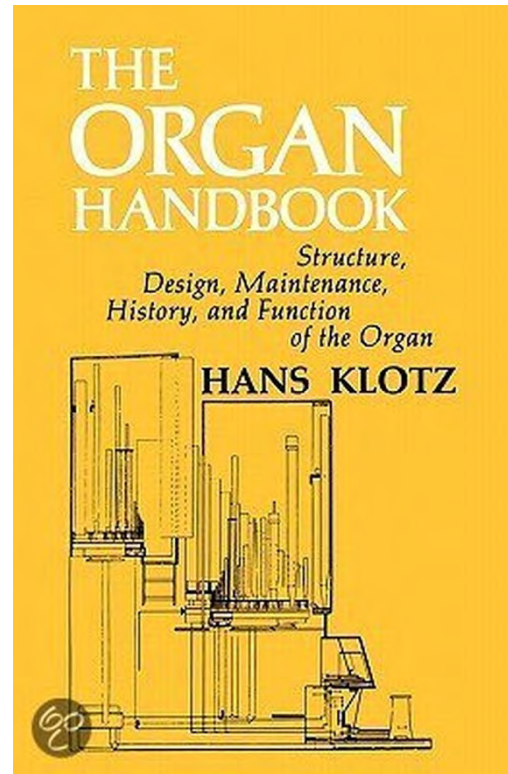
Op bijna zeventigjarige leeftijd geeft hij op maandag 27 juli 1970 nog een orgelconcert in de Sint-Laurentiuskerk te Rotterdam²⁴.

Klotz geldt internationaal als gezaghebbend musicoloog, orgelhistoricus en organist. In 2013 wordt door prof. dr. **Martin Weyer** op het Willi-Peterorgel van de Kartuizerkerk te Keulen een gedenkconcert ter ere van Hans Klotz gegeven.

²⁴ **Het Vrije Volk**, 27-7-1970

Eerste uitgave, Kassel 1938

Engelse uitgave uit 1969

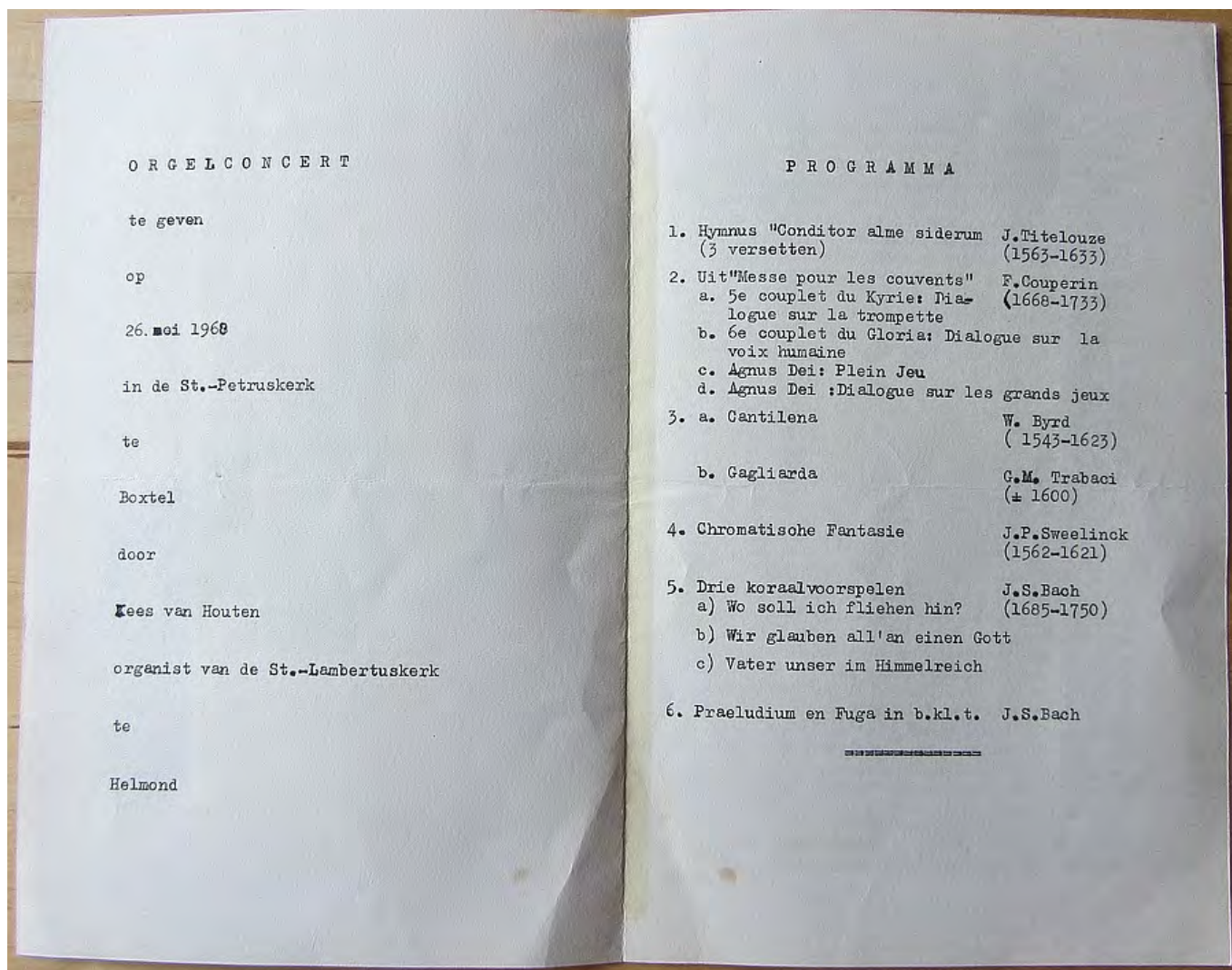
Vervolgens is het een wonder dat in oktober 1944 het orgel ongeschonden blijft als de Duitsers onder andere de Sint-Petrustoren (potentiële uitkijkpost) ondermijnen met het doel deze op te blazen. Als dit was gebeurd zou de kans groot zijn geweest dat de toren op het schip was gestort en daarbij kerkinterieur en derhalve ook het Smitsorgel had vernield. Gelukkig kan het verzet de springlading tijdig onklaar maken. Wel blazen de Duitsers diverse bruggen op, waaronder de Zwaanse Brug in het centrum, met zeer veel omgevingsschade tot gevolg.

Klotz zorgt er aldus waarschijnlijk voor dat na 1945 het, in 1938 'versleten' verklaarde, Boxtelse Smitsorgel niet wordt opgedoekt doch in 1955 wordt gerestaureerd. Hierbij wordt onder meer een vrij pedaal geplaatst, de toonhoogte wordt gewijzigd en de zwelkast van het echowerk wordt verwijderd.²⁵

Concert door Kees van Houten

Kees van Houten, dan nog woonachtig in Helmond, geeft op zondag 26 mei 1968 's middags om 16.00 uur voor de in oprichting zijnde SKB een concert op het Smitsorgel in de Sint-Petruskerk. Vijf jaar later zal Kees, dan inmiddels woonachtig in Boxtel, toetreden tot het bestuur van SKB.

²⁵ **Piet Dorenbosch**, de boxtelse ST.-PETRUS, boek 2: (hoofdstuk Smitsorgel door **Jan Clercx**), 1986
Stichting Hartje Boxtel

Programma van het orgelconcert door Kees van Houten op zondag 26 mei 1968

Uit de concertenreeks in de Sint-Petruskerk van 1969 noemen we het optreden op dinsdagavond 29 april van alt-mezzosopraan **Elisabeth Cooymans** en organist **Maurice Pirenne** ²⁶.

²⁶ **Drs. Maurice Pirenne** (geboren te Tilburg 29-11-1928, overleden te 's-Hertogenbosch 14-3-2008), Nederlands priester, leraar, componist, organist, vooral bekend om zijn kerkmuziek. Zijn vader is **Louis Pirenne**, elektrotechnisch ingenieur, een van oorsprong Franssprekende Belg uit de buurt van Luik, die in de Eerste Wereldoorlog naar Nederland vlucht. Maurice is onder meer kapelaan in Sint-Michielsgestel, docent aan het Brabants Conservatorium, aan het Arnhems Conservatorium en Rector Cantus van de Schola van de Sint-Jans Kathedraal in 's-Hertogenbosch.

Dinsdagavond a.s. kwart over acht:

Concert in de St. Petruskerk te Boxtel

De muziekvrienden uit Boxtel en omgeving zullen dinsdagavond a.s. hun muzikale hart kunnen ophalen aan een zeer bijzonder concert dat gegeven zal worden in de St. Petruskerk te Boxtel. De Stichting Kerkconcerten Boxtel i.o. is er namelijk in geslaagd om voor het derde concert uit haar vierde seizoen twee Brabantse kunstenaars van internationaal niveau aan te trekken, te weten de alt-mezzo Elisabeth Coymans en de organist Maurice Pirenne.

De concertzangeres Elisabeth Coymans studeerde zang aan het Conservatorium te Utrecht, behaalde aldaar het solisten-diploma en vervolgde haar studie bij de befaamde zangpedagoog Willem Ravelli.

In de afgelopen jaren gaf zij tal van liederen-recitals en werkte regelmatig mee aan uitvoeringen van de Passionen en de Hohe Messe van Johann Sebastian Bach.

Algemene bekendheid kreeg zij in 1966 door een recital met uitsluitend liederen van Max Reger als onderdeel van het Holland Festival 1966. Kort daarop gaf zij in Den Haag een recital met liederen van Hugo Wolf, dat door de pers niet minder enthousiast werd beoordeeld. Er volgden tal van uitnodigingen voor optreden met orkest, en zij zong onder de dirigenten Jean Fournet, Hein Jordans, André Rieu, Charles de Wolff, Leo Driehuys e.a. Geleidelijk begon de pers te spreken van „een kunstenaar van grote allure” en „een liederenavond op internationaal niveau”.

Maurice Pirenne (41) studeerde aan de pauselijke Kerkmuziekschool te Rome waar hij leerling was van Vignanelli en Bartolucci.

Hij is rector cantus aan de St. Jan van Den Bosch, doceert gregoriaans in Utrecht en orgel aan de Kerkmuziekschool en is leraar orgel aan het muzieklyceum te Arnhem. Bovendien is hij al enige tijd

tuigkundige materialenkunde te zien.

In het auditorium kan men een consumptie gebruiken, men kan er luisteren naar het grote concertorgel, dat bespeeld

Alt-mezzo
Elisabeth
Coymans
a.s. dinsdag
in de
St. Petruskerk

hoofdleraar orgel aan het Brabants Conservatorium te Tilburg. Naast al deze taken weet hij nog altijd tijd te vinden om te componeren.

Zo zong het H. Hartkoor te Boxtel op uitnodiging van de K.R.O. diverse werken van Maurice Pirenne.

Het programma vermeldt orgelwerken van Samuel Scheidt, J. S. Bach, Messiaen e.a. Verder wordt Elisabeth Coymans op het orgel begeleid bij werken van

Bach, de Deen Leif Kayser, Hendrik Andriessen e.a.

Alle zangteksten zullen als bijlage bij het programma verstrekt worden, zowel in het origineel als in vertaling, zodat geen woord gemist hoeft te worden.

Deze avond behoeft verder geen aanbeveling. Het bestuur van voornoemde Stichting rekent op een grote opkomst uit Boxtel en omgeving!

Aankondiging concert in Brabants Centrum van vrijdag 25 april 1969. Het betreft het vierde concertseizoen van de in oprichting zijnde Stichting Kerkconcerten Boxtel.

Medio 1970 is **Jan Dietz**²⁷ secretaris van de Stichting Kerkconcerten Boxtel i.o. We weten dat omdat hij medio oktober 1970 een dankbriefje schrijft aan de **Heemkundige Studiekring voor Boxtel en omgeving** voor de van hen ontvangen donatie aan de Stichting

²⁷ **Jan Hendrik (Jan) Dietz**, geboren te Dordrecht, 5 mei 1929, komt in 1960 in Boxtel wonen. Hij is adjunct-directeur bij **Hebox-Weverijen**. Tevens is hij een periode - ca. 1968-1972 - organist van de Protestantse Gemeente in Boxtel.

Kerkconcerten Boxtel i.o. van 20 gulden²⁸. Wanneer hij die functie gaat bekleden alsmede tot welke datum hij secretaris is, is vooralsnog onbekend.

Jan Dietz, *is medio 1970 secretaris van de Stichting Kerkconcerten Boxtel i.o.*

Kees van Houten treedt toe tot het bestuur

In 1973 - om precies te zijn op 16 januari 1973 - treedt Kees van Houten toe tot het bestuur. Kees, afkomstig uit Helmond, kiest Boxtel als woonplaats vanwege het feit dat hij naar Utrecht moet reizen voor zijn werk aan het Utrechts Conservatorium waar hij hoofdvakdocent orgel is. Anderzijds moet hij regelmatig in Helmond zijn, waar hij organist is van het **Robustellyorgel** (1772) in de **Sint-Lambertuskerk**. Boxtel - zo'n beetje halverwege beide steden - is derhalve een logische keuze.

Kees is in die tijd gehuwd met **Carla Vonk**, sopraan. In die begintijd treedt hij ook op samen met zijn echtgenote. Kees woont naast **Ben Heetvelt**, die enige jaren later zal toetreden tot het bestuur.

²⁸ Bron: archief Heemkunde Boxtel.

Kees van Houten, hier op zondag 17 mei 2009 achter de speeltafel van het Smitsorgel in de Boxtelse Sint-Petrusbasiliek

* De bekende Boxtelse orgelkenner-bij-uitstek J. Clercx kreeg zeer onlangs een brief van muzikauteur Bernard Sonnaillon uit Geneve de mededeling, dat deze voornemens is in een boek over (280) representatieve orgels in Europa ook een hoofdstuk te wijden aan het Smits-orgel van de Boxtelse St. Petruskerk. De heer Clercx werd uitgenodigd de nodige informatie aan te reiken voor een artikel bij een ook in het boek op te nemen foto van het Boxtelse orgel. Het boek van Sonnaillon zal worden uitgegeven door l'Office du Livre in Fribourg Zwitserland, door Callwey in München Duitsland en door Oxford University Press in Londen Engeland.

* In het Boxtelse Kerkstraatje heeft vorige week enkele dagen lang een opnamewagen van de Zwitserse Televisie gestaan. Bij navraag bleek dat dit verband hield met een Zwitserse T.V.-produktie waarin aan het Smits-orgel van de Boxtelse St. Petruskerk een hoofdrol was toebedeeld. De Zwitserse televisiemen- sen waren in Nederland op zoek gegaan naar een goed kerkorgel. Het Smits-orgel in de St. Petruskerk vonden zij een unicum.

Twee berichten in de Boxtelse weekkrant Brabants Centrum uit 1980: links van 7 februari, rechts van 25 oktober. Buitenlandse belangstelling voor het Boxtelse Smitsorgel.

5. **Ontstaan Orgelconcours voor amateurs te Boxtel**

Bestuursleden Joop Felix en Kees van Houten opperen op enig moment het idee om een orgelconcours voor amateurorganisten in het leven te roepen. Niet zo vreemd want beiden zijn werkzaam in het muziekonderwijs en onderkennen het educatieve aspect van een concours.

Zo wordt in de jaren 1973 en 1974 het **Brabants Orgelconcours te Boxtel** gehouden.

Deelname staat open voor amateurorganisten uit de provincie Noord-Brabant.

Voorselectie vindt plaats in de maand augustus, de overige onderdelen in september.

Deelnemers worden beoordeeld op navolgende aspecten:

- interpretatie van de gespeelde werken
- speeltechnisch gehalte
- gekozen registraties

Bij het spelen tijdens de finale waarbij men, naast één verplicht werk, verder vrij is in de opuskeuze van het - maximaal 20 minuten durende - programma, wordt door de jury tevens gelet op:

- de keuze van de werken, uitgaande van het specifieke karakter van het Smitsorgel in de Buxtelse Sint-Petruskerk
- de opbouw van het programma zelf

Namen en ook de uiterlijke verschijning van de deelnemende organisten blijven voor de jury tot aan de prijsuitreiking geheim. De jurytafel is in de kerk achter een scherm geplaatst, zodat de jury niemand van de deelnemers ziet. Op hun beoordelingslijst zijn de namen van de concoursdeelnemers vervangen door een nummer.

Er wordt slechts één prijs toegekend, doch het komt voor dat er twee ex aequo winnaars zijn (1986). De inhoud of vorm van de prijs wordt door het bestuur vastgesteld en mag zo omstreeks honderd gulden kosten. Bijvoorbeeld een boek, een portret van Bach. Daarnaast krijgt de winnaar, evenals alle finalisten, een fraai gekalligrafeerde oorkonde. Tevens mag de winnaar later dat jaar een concert op het Buxtelse Smitsorgel verzorgen.

Winnaar van het eerste concours in 1973 wordt **Thed van den Aker** uit Buxtel. De juryleden tijdens dat eerste concours zijn **Nico van den Hooven, Albert de Klerk** en **Jean Wolfs**.

In de jaren dat een orgelconcours plaatsvindt wordt, zoals daarvoor het geval is, een aantal concerten gerealiseerd.

Burgemeester mr. Paul Pesch overhandigt concourswinnaar en Buxtelaar Thed van den Aker de oorkonde in de Sint-Petruskerk Buxtel, zaterdag 22 september 1973. Op de foto van links naar rechts: burgemeester Paul Pesch en finalisten, Jan van de Laar, Gerard Maters en Thed van den Aker.

Nadere toelichting op de foto:

Jan van de Laar (geboren Helmond, 1955) heeft op dat moment ongeveer één jaar orgellessen van Kees van Houten. Later zal hij bij Kees, met onderscheiding, zijn diploma solospel orgel aan het Utrechts Conservatorium behalen. Daarnaast studeert hij ook klavecimbel en piano. Jan maakt in de loop der tijd diverse cd's en tal van radio-opnamen. Hij is docent bij de afdeling muziek aan het Kunstencentrum Helmond.

Gerard Maters (geboren te Enschede, 1952) studeert in 1976 af in elektrotechniek aan de TU/e (Technische Universiteit Eindhoven) en later tevens in bedrijfskunde. Tevens studeert hij orgel en orkestleiding. Hij richt in 2011 de Stichting Internationaal Orgelconcours Breda op. Sinds 2000 is Gerard voorzitter van de Stichting Orgelconcerten Breda.

Thed van den Aker (geboren te Boxtel, 1954) studeert aanvankelijk orgel bij Joop Felix en Louis Toebosch en later bij Kees van Houten aan het Utrechts Conservatorium. Hij studeert tevens medicijnen en behaalt in 1979 zijn artsenexamen. In 1985 moet hij de knoop doorhakken, beëindigt zijn orgelstudie aan het conservatorium en wordt huisarts te Best. Hij woont nog steeds in zijn geboorteplaats Boxtel en is daar in 2012 veertig jaar organist van de Heilig-Hartparochie in de wijk Breukelen. Vanaf genoemd jaar is hij organist van de Heilig-Hartkerk (Edith Steinparochie) in Vught.

6. **SKB een feit in 1974 en plannen voor groter orgelconcours**

Wellicht dat de organisatie van het orgelconcours met bijkomende financiële verplichtingen en subsidieaanvragen - mede - aanleiding of zelfs noodzaak zijn om SKB een formele juridische basis te geven. In ieder geval weten we dat op 6 september 1974 de akte wordt verleden door **Petrus Josephus Henricus Franciscus Marie van Besouw**, kandidaat-notaris-plaatsvervanger, waarnemend het kantoor van **Petrus Mertens**, notaris ter standplaats Boxtel. Blijkens de akte bestaat het bestuur op dat moment uit:

- **Stephanus Wilhelmus Aarns (Wim)**, leraar, wonende te Oosterhout
- **Johannes Bernardus Felix (Joop)**, directeur muziekschool, wonende te Boxtel
- **Jacobus Johannes Driessen (Jac)**, muziekleraar, wonende te Boxtel
- **Jean Jacques Bremmers (Jan)**, onderwijzer, wonende te Boxtel
- **Cornelis Petrus Hendricus Maria (Kees) van Houten**, organist, wonende te Boxtel

Het doel van de Stichting Kerkconcerten Boxtel, zoals opgenomen in de statuten luidt:

het jaarlijks in verschillende kerkgebouwen van de Gemeente Boxtel, die daarvoor in aanmerking komen, een aantal, op verantwoord muzikaal peil staande, concerten te doen plaatsvinden met, zo mogelijk, gebruikmaking van het ter plaatse aanwezige orgel, een en ander in de ruimste zin.

Al met al duurt het ongeveer zes jaar voordat de stichting een feit is. Vreemd is wel te constateren dat, terwijl één jaar ervóór voor de eerste maal het Brabants Orgelconcours is gehouden met het voornemen dit regelmatig te blijven doen, er in de doelstelling van de statuten uitsluitend sprake is van *concerten*. Er wordt nergens gesproken over andere activiteiten zoals een orgelconcours...

Orgelconcours: het vervolg

1974 is ook het jaar dat het Brabants Orgelconcours voor de tweede keer wordt georganiseerd. De jury bestaat dan uit **Albert de Klerk**, **Nico van den Hooven** en de, uit België afkomstige, **Gabriël Verschragen**. Deze laatste wordt aangetrokken vanwege dan bestaande plannen om reeds één jaar later, in 1975, voor de eerste keer het **Zuid-Nederlands Orgelconcours** te houden²⁹.

²⁹ Limburgsch Dagblad, 24 augustus 1974

Zaterdag 31 augustus 1974 vindt de voorselectie plaats. Tijdens de finale, zaterdag 21 september wordt Buxtelaar Thed van den Aker voor de tweede keer winnaar.

Genoemd jaar is voor Thed dubbel succesvol op muzikaal terrein want hij wordt tevens winnaar van het **PAN Orgelconcours** in Nijmegen. In 1975 wint hij het **Domstad Orgelconcours** in Utrecht. In de jaren die volgen is Thed regelmatig als organist te gast in de serie concerten van SKB.

Na afloop van het concours in 1974 besluit het Stichtingsbestuur dat:

- de naam wordt gewijzigd in **Zuid-Nederlands Orgelconcours voor amateurs te Boxtel**
- het concours voor deelname wordt opengesteld voor amateurorganisten afkomstig uit de Nederlandse provincies **Noord-Brabant, Limburg en Zeeland**, alsmede uit de Belgische provincies **Limburg, Oost- en West-Vlaanderen en Antwerpen**.

Het bestuur ervaart dat het met de gewijzigde opzet van het orgelconcours méér tijd vergt om de organisatie - waaronder het verwerven van voldoende fondsen - rond te krijgen. Vandaar dat nadien nog wordt besloten om het **Zuid-Nederlands Orgelconcours voor amateurs te Boxtel** voor de eerste keer niet in 1975, doch in 1976 te doen plaatsvinden en nadien om de twee jaar.

7. **Zuid-Nederlands Orgelconcours**

Het eerste **Zuid-Nederlands Orgelconcours voor amateurs te Boxtel** vindt aldus in 1976 plaats. Aanmeldingen worden ingewacht bij secretaris, **Jan Bremmers**, op het adres Clarissenstraat 20a te Boxtel.³⁰

Op de zaterdagen 6, 13 en 20 maart vinden de voorselecties plaats. Een maand later wordt, van donderdag 22 tot en met zondag 25 april, de rest van het concours afgewikkeld. Op genoemde donderdag opent gedeputeerde **Y. van der Werff** het tweede deel van dit nieuwe orgelevenement. Dat gebeurt om 20.00 uur in de Sint-Petruskerk. Aansluitend volgt het openingsconcert door het **Brabants Kamerorkest** onder leiding van **Anton Koene**. Medewerking verleent fluitiste **Abbie de Quant**³¹. Vrijdag wordt overdag de tweede voorselectie gehouden. 's Avonds is er een lezing door **Hans van der Harst**, gevolgd door een feest. Zaterdag is er een excursie naar het Robustelly-orgel in de Sint-Lambertuskerk te Helmond en 's avonds volgt het juryconcert. Zondag 25 april tenslotte is de finale³². Het concours wordt gewonnen door **Rob Nederlof**, dan woonachtig in Roosendaal. Deze keer wordt Thed van den Aker tweede.

Dit type concours wordt vervolgens herhaald in 1978, 1980, 1982, 1984, 1986 en 1988. In totaal derhalve zeven keer.

Intussen is subsidiewerving steeds moeilijker aan het worden. In 1990 wordt voor

³⁰ **Limburgsch Dagblad**, 3 februari 1976.

³¹ Brabants Centrum, april 1976.

³² aantekeningen in agenda **Kees van Houten**.

de laatste maal, in afgeslankte vorm (onder andere geen openingsconcert) een nieuw concours georganiseerd dat de naam draagt **Groot Nederlands Orgelconcours voor amateurs te Boxtel**. Hierover leest u verderop meer.

Het houden van een orgelconcours brengt zowel in organisatorisch opzicht als op financieel terrein veel extra werk met zich mee. Subsidies worden aangevraagd en verkregen van de **Gemeente Boxtel**, de **Provincie Noord-Brabant**, **Provincie Limburg**, het **Ministerie van CRM (Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk)** en het **Belgisch Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur** te Brussel, zulks in het kader van het **Belgisch-Nederlands Cultureel Verdrag**. Het is een eis dat dit verdrag met name wordt genoemd in officiële berichten die betrekking hebben op het concours, zoals persberichten, flyers, pamfletten, programmaboekjes, folders etc. De Provincie Zeeland weigert een bijdrage omdat dit provinciebestuur, althans gedurende de periode dat de Boxtelse orgelconcoursen worden gehouden, principieel geen activiteiten buiten de eigen provincie ondersteunt. Niettemin worden organisten uit Zeeland niet uitgesloten van deelname aan het concours.

Voordat het concours aanvangt, wordt een folder samengesteld waarin de eisen en spelregels werden bekendgemaakt. Onderdeel van de folder is een aangehecht inschrijfformulier. De folder wordt verspreid bij onder andere muziekscholen. Ook in de media - schrijvende pers, radio - wordt het concours breed en bij herhaling bekend gesteld.

Organisatie en werkwijze, alsmede de dagen waarop onderdelen van het concours plaatsvinden wijzigen diverse malen in de loop der tijd. De opzet, die gedurende de langste periode wordt toegepast, is als volgt:

- het concours vindt plaats op een aantal dagen in de maanden maart en april
- op enige zaterdagen - afhankelijk van het aantal aanmeldingen - wordt een eerste voorselectie gehouden. De kandidaten spelen een programma op het Pelsorgel in de Maria Reginakerk. Op zeker moment wordt ook deze selectie verplaatst naar het Smitsorgel

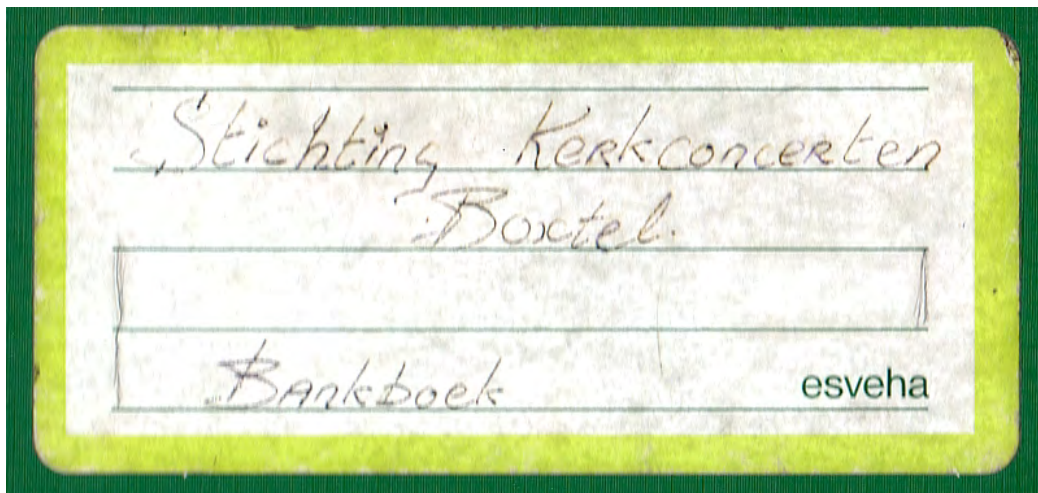
Enige weken later volgt, tijdens een lang weekend (donderdag tot en met zondag), de rest van het concours, bestaande uit:

- openingsconcert op donderdagavond (Sint-Petruskerk / Heilig-Hartkerk)
- tweede voorselectie op vrijdag op het Smits-orgel in de Sint-Petruskerk
- 's avonds een gezellige en educatieve avond voor deelnemers en bestuur
- zaterdag excursie voor de deelnemers, alsmede studietijd voor de finalisten
- juryledenconcert op zaterdagavond op het Smitsorgel in de Sint-Petruskerk
- finale op zondagmiddag vanaf 14.30 uur, in de Sint-Petruskerk, gevolgd door jury-beraad en natuurlijk de prijsuitreiking door de burgemeester

Het bestuur van de Stichting Kerkconcerten Boxtel moet meermalen improviseren als de kerk plotseling op de zaterdag, waarop deelnemers aan de finale moeten studeren, een aantal uren niet kan worden gebruikt in verband met een uitvaart. Van de deelnemers wordt eigenlijk verwacht dat ze dat gehele weekend in Boxtel verblijven,

indien ze te ver weg wonen om dagelijks heen en weer te reizen. Dat betekent tevens dat er gastgezinnen gevonden dienen te worden die bereid zijn iemand op te nemen.

Secretaris Ruud van Nooijen, voor een groot deel belast met het organisatorische deel van het concours, stelt het bestuur op zeker moment voor om radio-omroepen aan te schrijven en hen te vragen of er - tegen betaling - belangstelling bestaat om een opname te maken van het openingsconcert, teneinde dit op een later tijdstip uit te zenden. Aldus geschiedt. Al snel komt de **NOS** ten behoeve van **KRO-radio** opnamen van het openingsconcert maken. Nadien komt men tevens voor het vastleggen en nadien uitzenden van het juryledenconcert en de finale. Dit gebeurt behoeve van het programma *Zin in Muziek van Ahmed Moutalib*.

Uit een periode dat de financiële administratie nog met de hand wordt gevoerd

Omstreeks 1975/'76 treedt Ben Heetvelt, leraar wiskunde en in Boxtel woonachtig pal naast - dan nog 'gewoon' bestuurslid - Kees van Houten, toe tot het bestuur. Ben heeft grote interesse in (orgel)muziek en ontpopt zich binnen het bestuur al snel als 'postbode'. Concertprogramma's worden door hem persoonlijk in de bus gedaan bij donateurs en sponsors. Dat brengt later penningmeester **Adri Aalbers** tot de opmerking dat Ben de grootste sponsor van SKB is. Zijn inzet als bezorger van de programma's levert een forse besparing op met betrekking tot portokosten. Ben blijft dit doen totdat zijn ogen slechter worden, hetgeen hem teveel belemmert om dit werk te continueren. Zijn werkzaamheden op dit vlak worden nadien overgenomen door Hans van der Haagen en **Peter van der Ven**. Ben is ook nog een periode secretaris geweest, zo ongeveer van 1985 tot 1996.

< Ben Heetvelt, bestuurslid

8. **Bijzonder kerstconcert in 1976**

Nadat in het voorjaar van 1976 voor de eerste keer het Zuid-Nederlands Orgelconcours is gerealiseerd, wordt in december dat jaar een bijzonder concert gehouden in de Heilig-Hartkerk. Daar verzorgt het wereldberoemde Engelse **Choir of Saint John's College, Cambridge** o.l.v. **George Guest** a **Service for Advent with Carols**. Organisten zijn **David Hill** en **John Scott**. De kerk is tot de laatste plaats bezet.

Ruud van Nooijen, Boxtelaar van geboorte was, na tussen 1966 en 1975 in Harderwijk gewoond en gewerkt te hebben, medio augustus 1975 weer in Boxtel neergestreken. Diens grootste passie in die tijd is geluidsopnametechniek. Via voorzitter Wim Aarns en de heer **Smit** uit Helmond - vriend van het koor - krijgt hij speciale (!) toestemming - het koor staat immers onder permanent en exclusief platencontract - om een opname te maken, hetgeen hij doet (2-sporen analoge band 38 cm/sec. opnamesnelheid). Dit vormt de aanleiding voor zijn toetreden, korte tijd later, tot het bestuur van de prille Stichting Kerkconcerten Boxtel. Begin 1977 bezoekt Ruud Kees van Houten naar aanleiding van het hiervoor genoemd kerstconcert. Kees laat weten dat de stichting op zoek is naar een nieuwe secretaris. Na enige bedenktijd treedt Ruud toe tot het bestuur in de functie van secretaris.

9. **Eerste jubileum in 1977: twaalf en een halfjarig bestaan**

In 1977 volgt het eerste jubileum. Hierbij wordt de datum inspelingsconcert Pelsorgel in juni 1965 als uitgangspunt gebruikt en dus niet het formele startpunt van De Stichting Kerkconcerten Boxtel medio september 1974. Dit gegeven wordt nadien steeds gebruikt als startdatum van SKB.

In de editie van de Boxtels weekkrant **Brabants Centrum** van donderdag 21 april

1977 wordt uitgebreid stilgestaan bij ontstaan en ontwikkeling van de dan nog jonge stichting. SKB organiseert gedurende genoemd jaar een vijftal concerten. Naast orgelspel neemt aan elk concert een koor of tweede solist deel. Bijzonderheid is dat ieder concert wordt gegeven door een professionele musicus, tezamen met een amateurmusicus/gezelschap (koor).

De concerten worden gehouden op zondagen met als aanvangstijdstip 16.00 uur. Het eerste concert vindt plaats op 8 mei, door **Jacques van den Dool**, organist van de NH-kerk Den Bosch, tezamen met het **Oirschots Kamerkoor** o.l.v. **Kees van Eekelen**. Overige concerten volgen op 12 juni, 11 september, 9 oktober en 13 november. Ten aanzien van die laatste datum (november) dient nog opgemerkt te worden dat in latere jaren besloten wordt om het laatste concert in oktober te doen plaatsvinden. De reden hiervoor is dat in november de kans groot is dat de kerk vanwege de koude verwarmd moet worden (kosten), doch tevens dat het orgel door weersinvloeden gemakkelijk ontstemd raakt.

10. **Opbouw donateursbestand**

In het jaar 1977 wordt voor het eerst actie ondernomen - met succes - om een bestand van donateurs/sponsors op te bouwen. Dit bestand groeit - gelukkig - met de loop der jaren. Zij die SKB financieel ondersteunen ontvangen jaarlijks een passe-partout, waarmee ze gratis toegang hebben tot de concerten dat jaar. Tevens ontvangen ze de concertprogramma's tijdig vóór de datum concert in de brievenbus. Sinds de opkomst van internet is het ook mogelijk om het programma per e-mail te ontvangen. Bij bezoek aan het concert ontvangt men dan alsnog een geprint exemplaar van het programma. Sponsors worden - tenzij zij aangeven dit niet te willen - met hun naam of bedrijfsnaam vermeld op alle concertprogramma's en folder in het jaar waarin men de bijdrage voldoet.

Donateurs ontvangen één, sponsors twee passe-partouts. Medio 2015 is men donateur voor minimaal 30 euro per jaar en is men sponsor voor minimaal 50 euro per jaar.

Sticker op het in die tijd nog met de hand in een cahier bijgehouden donateursbestand

11. **Tweede Zuid-Nederlands Orgelconcours voor amateurs 1978**

In 1978 volgt het tweede Zuid-Nederlands Orgelconcours voor amateurs. De inschrijving sluit op 15 januari 1978. Deelname kost de inschrijver 25 gulden. De eerste voorselecties op het Pelsorgel van de Maria Reginkerk vinden plaats op drie zaterdagen, te weten 11, 18 en 25 februari. Het tweede deel van deze editie van het concours volgt in het (lange) weekend van donderdag 30 maart tot en met zondag 2 april 1978.

Donderdagavond 30 maart wordt in de Heilig-Hartkerk het openingsconcert gehouden. Het wordt verzorgd door het **Heilig-Hartkoor; Het Brabants Kamerorkest; Patricia Price** (Engeland), mezzo-sopraan; **Wendela Bronsgeest**, sopraan en **Gerard Reeker**, bas. Het geheel onder leiding van **Joop Felix**. Uitgevoerd wordt het **Stabat Mater** van **Pergolesi** alsmede **Kantate BWV 39** van **J.S. Bach**. Het Brabants Kamerorkest o.l.v. van **Anton Koene** vertolkt de **9e Symfonie van Mendelssohn**.

De entree bedraagt 5 gulden voor volwassenen, 2,50 gulden voor jeugdigen. Het concert - en er zullen er nog vele volgen - wordt door Ruud van Nooijen opgenomen.

De tweede voorselectie op het Smitsorgel van de Sint-Petruskerk geschiedt op vrijdag 31 maart. Zaterdag 1 april is bestemd voor een excursie voor de

deelnemers en tevens als studietijd voor de inmiddels bekend zijnde finalisten.

Zaterdagavond volgt een concert op het Smitsorgel door de juryleden dr. **Ewald Kooiman**, **Jan Jongepier** en **Kamiel d'Hooghe** (België).

De finale begint op zondag 2 april te 14.30 uur. Na afloop is er juryberaad, gevolgd door bekendmaking van de winnaars en de prijsuitreiking door de burgemeester van Boxtel, mr. **Paul Pesch**. In 1978 wordt **Bram Beekman Fzn** uit Arnemuiden, Zeeland, winnaar. De prijs is een grammofoonplatencassette met de zes Brandenburgse Concerten van Johann Sebastian Bach³³.

*Mr. Paul Pesch, burgemeester van Boxtel
van 1971 tot 1989*

*Mr. dr. Ton (A.G.J.M.) Rombouts,
burgemeester te Boxtel 1989 - 1992*

³³ Provinciale Zeeuwsche Courant, 5 april 1978

Boxtelaar Johannes Adrianus Maria (Jan) van Homelen (1941, CDA) die in zijn geboorteplaats burgemeester is tussen en 1993 en 2006.

Hij begint in Boxtel als gemeenteambtenaar en gaat in 1964 voor de Gemeente 's-Hertogenbosch werken.

In 1975 wordt hij burgemeester in Hooge en Lage Mierde. In 1986 wordt hij in die functie benoemd in de Gemeente Berlicum, waar hij tot 1993 zal blijven. In 1993 wordt hij burgemeester van Boxtel, dat hij zou blijven tot aan zijn pensioen in 2006. Donderdag 27-4-2006 wordt hij benoemd tot ere-burger van Boxtel. Nadien is hij, vanaf mei 2009 nog een klein jaar waarnemend burgemeester van de Gemeente Hilvarenbeek.

Pesch en **Rombouts** zijn burgemeester in de periode dat in Boxtel orgelconcoursen worden gehouden. Zij zijn het die na afloop van de finale aan de prijswinnaars een fraaie oorkonde met prijs uitreiken.

Pesch gaat in 1989 met pensioen, Rombouts vertrekt in 1992 naar 's-Hertogenbosch om daar burgemeester te worden, een functie die hij tot op dit moment (2015) nog vervult.

Van Homelen heeft, de periode van de orgelconcoursen niet meegemaakt, doch het majestueuze Smits-orgel ligt hem zeer na aan het (Boxtelse) hart. Achter de schermen spant hij zich, als burgemeester, ten eerste in teneinde de restauratie van het Smitsorgel mogelijk te maken.

Donderdag 30 maart in H. Hartkerk Boxtel

STERKE BEZETTING IN OPENINGSKONCERT VAN ZUID NEDERLANDS ORGELCONCOURS VOOR AMATEURS

★ *Brabants Kamerorkest: volgende week in Boxtel.*

Hoewel de eerste voorselectie van het Zuid-Nederlands orgelconcours voor amateurs reeds achter de rug is, spitst het grote gebeuren, waaronder de tweede voorselectie en de finale, zich toe op het weekend van donderdag 30 maart t/m zondag 2 april.

Tien overgebleven kandidaten zijn al begonnen zich vertrouwd te maken met het Smits-orgel in de Sint Petruskerk, teneinde vrijdag 31 maart hun kunnen aan de jury te tonen.

Precies over één week vindt het openingsconcert plaats. Het wordt verzorgd door Het Heilig Hart-koor, Het Brabants Kamerorkest, de Engelse mezzosopraan Patricia Price, de sopraan Wendela Bronsgeest en de bas Gerard Reker.

Onder leiding van Joop Felix zullen twee werken vertolkt worden : het Stabat Mater van Pergolesi, en de Cantate BWV 39 van J.S. Bach.

Anton Koene zal met zijn Brabants Kamerorkest de negende symfonie van Mendelssohn ten gehore brengen.

Belangstellenden wordt nogmaals gewezen op de plaats van uitvoering : H. HARTKERK, en niet de Sint Petruskerk, waar de overige evenementen zullen plaatsvinden.

De aanvang is 20.00 uur; toegangsprijs voor volwassenen f 5,-; voor jongeren f 2,50. Bezoekers ontvangen een programma.

Bericht in Brabants Centrum van 23 maart 1978

Heilig-Hartkerk, donderdagavond 30 maart 1978, openingsconcert van het tweede Zuid-Nederlands Orgelconcours voor amateurs te Boxtel. Voor de goede waarnemer: er staan vier microfoonstatieven opgesteld. Secretaris Ruud van Nooijen zit met zijn geluidsopname-apparatuur achter de pilaar links in beeld. Uitvoerenden zijn Het Brabants Kamerorkest, Heilig-Hartkoor, Patricia Price (Engeland) mezzo-sopraan, Wendela Bronsgeest, sopraan, Gerard Reker, bas, het geheel onder leiding van Joop Felix. Uitgevoerd werd het Stabat Mater van Gioavanni Battista Pergolesi. Het kamerorkest vertolkte instrumentale muziek in de vorm van Symfonie no. 9 van Mendelshohn. Dat opus werd uitgevoerd onder de directie van de eigen dirigent Anton Koene. Medio 2018 is er een reünie van voormalig leden van het Jongenskoor Cantasona (onderdeel Heilig-Hartkoor van Cor Suys, later Joop Felix). Er wordt zelfs een boek met cd uitgegeven. Oud-lid Hans Mestrum maakt een Facebookgroep en plaatst daar informatie, foto's en muziek. Daar komt scribent dezes de opname die hij van dit openingsconcert maakte weer tegen...

Bij de organisten is eveneens een groeiende belangstelling merkbaar. Het peil van de kerkorganisten stijgt onmiskenbaar. De muziekscholen en het Brabants Conservatorium krijgen steeds meer leerlingen voor de orgelstudie. Vermeldenswaard is het tweejaarlijks Zuidnederlands Orgelconcours voor Amateurs, dat de Boxtelse Orgelkring dit jaar voor de vierde keer organiseerde. Bij de voorronden meldden zich uit de drie noordelijke provincies van België en de drie zuidelijke van Nederland 35 kandidaten aan, van wie bijna drie kwart uit Noord-Brabant kwam!

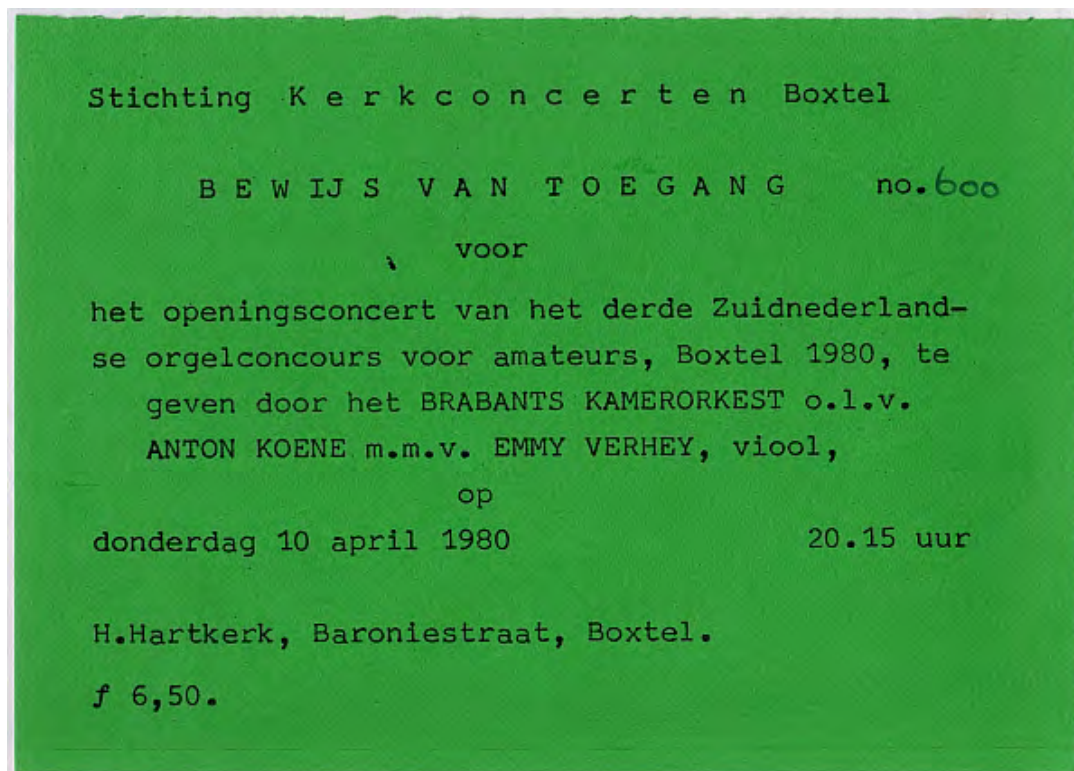
Gedeelte uit artikel 'Orgelcultuur in noord-brabant' door Frans Jespers in 'Brabantia' (tijdschrift Provinciaal Genootschap en Stichting Brabantia Nostra) jaargang 27, nr. 3, mei 1978.

12. **Derde Zuid-Nederlands Orgelconcours 1980**

Openingsconcert met hindernis en instellen nieuwe prijs

In 1980 wordt het derde Zuid-Nederlands Orgelconcours gehouden. Het inschrijfgeld bedraagt 30 gulden, of 420 Belgische franken.

Tot 1 februari kunnen kandidaten zich aanmelden. De eerste voorselectie vindt plaats op het Pelsorgel in de Maria Reginakerk op de vier zaterdagen 16 en 23 februari, alsmede 1 en 8 maart. Het openingsconcert volgt op donderdag 10 april in de Heilig-Hartkerk. Het zou worden verzorgd door violist **Herman Krebbers** en het **Brabants Kamerorkest** onder leiding van **Anton Koene**. Nadat het contract met Krebbers reeds is getekend krijgt deze echter een ongeluk op een boot, waardoor hij niet kan (viool)spelen. Dit gebeurt geruime tijd vóór genoemd concert, doch in de pers blijven berichten opduiken dat hij nog steeds niet kan musiceren. Derhalve wordt contact opgenomen met zijn impressariaat. Hier moet men toegeven dat Krebbers hoogstwaarschijnlijk niet in Boxtel zal kunnen spelen. Zodoende wordt het contract ontbonden en wordt als vervanger **Emmy Verheij** gecontracteerd. De entreprijs voor het openingsconcert bedraagt 6,5 gulden en voor 'jeugdigen' 4 gulden.

Vrijdag 11 april volgt de tweede voorselectie op het Smitsorgel in de Sint-Petruskerk. 's Avonds is er een gezellige avond voor de deelnemende amateurorganisten en bestuur van de Stichting Kerkconcerten Boxtel. Die wordt gehouden in de Muziekschool, op dat moment gevestigd in de **Villa Phaf** in de Rechterstraat. Daar verzorgt **Lennart van den Ende** uit Breda een lezing met dia's over **Johann Sebastian Bach**. Na de lezing treedt het ensemble **Pallieter** uit Etten-Leur op, dat gedurende één uur middeleeuwse en renaissancemuziek ten gehore brengt op oude instrumenten. Het wordt een zeer geanimeerde, culturele avond. Zaterdag 12 april wordt een excursie gehouden naar het Smits-orgel³⁴ in de **Sint-Pieterskerk** te Oirschot. Diezelfde dag volgt 's avonds het juryledenconcert, wederom in de Buxtelse Sint-Petrus. De juryleden zijn Kamiel d'Hooghe (België), Jan Jongepier en dr. Ewald Kooiman. De finale met na afloop prijsuitreiking door burgemeester **Paul Pesch** geschiedt op zondagmiddag 13 april - aanvang 14.30 uur - en wordt opgenomen voor **KRO-Radio**. Tevens aanwezig is een opnameploeg van het Belgische **BRT-3** (radio): zij registreren diverse interviews op hun draagbare bandrecorder.

Nieuw: publieksprijs

Nieuw bij dit concours is het in het leven roepen van een aparte publieksprijs. De

³⁴ Het Smitsorgel In Oirschot is afkomstig uit de in 1843 in 's-Hertogenbosch in gebruik genomen Sint-Pieterskerk (Waterstaatsijl). Met de bouw van het instrument werd in 1843 begonnen en oplevering volgde eind 1846/begin 1847. De Bossche Sint-Pieterskerk werd in 1972 gesloten en gesloopt in 1982. Het orgel werd in 1976 door Verschuieren gerestaureerd en in 1979 verplaatst naar de Sint-Pieterskerk te Oirschot.

aankondiging van dit concours wordt breed uitgedragen in de pers. Behalve **Brabants Centrum** en **Brabants Dagblad** wijden bijvoorbeeld **De Limburger** en de **Gazet van Antwerpen** er aandacht aan. Een reporter van **Omroep Brabant** neemt bij de secretaris thuis een interview op. Het in België driemaandelijks verschijnende tijdschrift **Orgelkunst** schrijft over de orgelwedstrijd. Er melden zich 22 kandidaten aan. Negen amateurorganisten belanden in de tweede voorselectie: vier uit Noord-Brabant, drie uit Zeeland, één uit Limburg en één uit België. Hiervan vallen er helaas twee af. **Jaco van Leeuwen** die, wellicht door al te ijverig studeren in een koude kerk, een zenuwontsteking in zijn arm oploopt. De andere uitgeschakelde kandidaat betreft de nog zeer jeugdige Limburgse **Anja Hendriks**, die door griep wordt gevelde. Zo blijven er voor de jury derhalve nog zeven in de tweede voorselectie te beoordelen kandidaten over. Er reesteren tenslotte vier organisten voor de finale: de 17-jarige Belg **Erik vandenBrande** uit Londerzeel; de Brabanders **Joost Reus** (17) uit Waalwijk en **Louis Houët** (33) uit Tilburg, zoon van conservatoriumdocent **Hub Houët**, alsmede **Marco Huysmans** (20) uit Zeeland.

Winnaar van dit concours wordt Louis Houët, die tevens de publieksprijs krijgt toebedeeld. Musicus en verslaggever dr. **Hein Zomerdijk** gebruikt als kop boven zijn artikel van 14 april 1980 in **Brabants Dagblad**: *Waar orgelfestival in Boxtel*.

13. **Uit de concertenreeks 1981**

In het kader van de concertenreeks in het jaar 1981 vindt op zondagmiddag - aanvang 16.00 uur - 10 mei in de Sint-Petruskerk een concert plaats dat wordt verzorgd door de **Schola Cantorum** van het **Wardinstituut** te Roermond onder leiding van **Louis Krekelberg**. Vaste organist van het Buxtelse Smitsorgel **Jan Verhoeven** verleent zijn medewerking.

14. **Vierde Zuid-Nederlands Orgelcours 1982**

In 1982 komt **KRO-Radio** niet uitsluitend naar Buxtel om de finale op te nemen. Op donderdag 15 april zijn ze ook present om het openingsconcert, een uitvoering van **Hohe Messe** van **J.S. Bach**, te registreren. De uitvoering van dit opus is in handen van **Het Brabants Kamerkoor**; **Brabants Barok Ensemble**; **Marjanne Kweksilber**, sopraan; **Rita Dams**, alt; **Marius van Altena**, tenor; **Harry van de Kamp**, bas en Jan Verhoeven, orgel. Het geheel staat onder leiding van **Reinier Wakelkamp**³⁵.

³⁵ **Reinier Wakelkamp**, Rosmalen. Studeert onder meer schoolmuziek, koordirectie en viool aan het Utrechts Conservatorium. Hij doceert lange tijd koordirectie aan het **Nederlands Instituut voor Kerkmuziek** en aan het Utrechts Conservatorium. Studeert zang bij **Harry Geraerts** en treedt regelmatig op als violist. Hij is oprichter van het Renaissancekoor **Hortus Musicus** en was vaste dirigent van **Vocaal Ensemble Pur Sang**. Van 1968-1996 dirigent **Brabants Kamerkoor**. In 1978 richt hij het **Brabants Barokensemble** op, thans voortbestaand als **Brabant Consort**. Beoefent het kunstschilderen en doet in 1996 zijn doctoraalexamen kunstgeschiedenis. In 1987 ontvangt hij de **Mr. Albert Swaneprijs** van de stad 's-Hertogenbosch wegens zijn grote verdiensten voor het culturele leven van deze stad en omgeving.

Reinier Wakelkamp, tijdens een repetitie op donderdagavond 7 oktober 2010

Reinier Wakelkamp is anno 2015 nog steeds actief op muzikaal gebied. Als dirigent van een Gregoriaanse Schola verleent hij zijn medewerking aan het laatste door SKB in jubileumjaar 2015 georganiseerde concert - zondag 11 oktober - samen met organist **Henco de Berg**.

Boxtel 15 - 18 april 1982

4e ZUIDNEDERLANDS ORGELCONCOURS

Georganiseerd in het kader van het
Belgisch - Nederlands Cultureel Verdrag

Openingsconcert

Organisatie: Stichting Kerkconcerten Boxtel

Programma

15 april
20.15 uur
H. Hartkerk

OPENINGSconcert

Hohe Messe - J. S. Bach

Uitvoerenden: Marjanne Kweksilber - sopraan,
Rita Dams - alt, Marius van Altena - tenor,
Harry van der Kamp - bas, Jan Verhoeven -
orgel, Brabants Barokensemble,
Brabants Kamerkoor, dirigent Reinier Wakelkamp

16 april
10.00 - 16.00 uur
Petruskerk

TWEEDE VOORSELECTIE

van het concours

17 april
20.15 uur
Petruskerk

JURY-CONCERT

Orgelconcert door de juryleden:

Kamiel d'Hoogbe (België)
Christian van Ingelgem (België)
Ewald Kooiman (Nederland)

18 april
14.00 uur
Petruskerk

FINALE

van het concours
Aansluitend prijsuitreiking

Concours-eisen

Tweede voorselectie:

Prael en Fuga in G gr. uit „Acht kleine Praeluden und Fugen“ van J. S. Bach /
Canzonetta in G dur van D. Buxtehude / koraalvoorspel naar keuze uit „Elf Choral-
vorspiele für die Orgel“ opus 122 van Joh. Brahms

Finale:

Programma van maximaal twintig minuten naar keuze, waarin als verplicht werk:
koraalvoorspel „Herzlich thut mich verlangen“ van J. L. Krebs. Bij de keuze van de
werken moet worden uitgegaan van het specifieke karakter van het Smitsorgel

HET ZUIDNEDERLANDS ORGELCONCOURS

Dit concours, dat openstaat voor amateur-organisten, werd voor het eerst in 1973 gehouden. Hoewel het aanvankelijk de bedoeling was, er een jaarlijks gebeuren van te maken, beperkt tot de provincie Noord-Brabant, werd de opzet al in 1974 veranderd: sindsdien wordt het elke twee jaar gehouden en is het toegankelijk voor amateur-organisten, woonachtig in de drie zuidelijke provincies van Nederland alsmede in de Belgische provincies Limburg, Antwerpen en Oost- en West-Vlaanderen. Sindsdien is het - mede door de deelname van Belgische zijde - uitgegroeid tot een interessante manifestatie, ondermeer door de concerten van hoog niveau, die het concours omlijsten.

Centraal bij dit concours staat het befaamde Smits-orgel in de Sint Petrus-kerk. Het is een schepping van wellicht de grootste orgelbouwer uit het Nederland van de 19e eeuw, de uit het Oost-Brabantse Reek afkomstige F.C. Smits (1800 - 1876); een man die van zichzelf heeft getuigd dat hij - in zijn jeugd reeds bezig met het vervaardigen van pijpjes uit riet en lood - geen leermeester heeft gehad. En juist doordat hij niet kon voortbouwen op overgeleverde tradities van een bestaand bedrijf, heeft hij een specifieke orgelstijl ontwikkeld met heel eigen kenmerken. Van zijn hand zijn - behalve het in 1842 gereedgekomen orgel in de Sint Petrus-kerk te Bostel, dat ook bij leken bekend is om zijn indrukwekkende kas met beelden en snijwerk - het grote Bossche Sint Pieters-orgel (thans in Oirschot) en kleinere orgels in ondermeer Schijndel, Rosmalen, Aarle-Rixtel, Neerloon en Overlangel.

Het orgel in de Bostelse Sint Petrus-kerk heeft drie klavieren en van oorsprong een aangehangen pedaal. Pas in 1956 werd een vrij pedaal aangebracht; tevens werd toen de oude toonhoogte gewijzigd. Curieus detail: het aantal sprekende pijpen (1842) stemt overeen met het bouwjaar.

Het orgel wordt door de kandidaten bespeeld tijdens de tweede voorselectie en de finale. Tevens wordt tijdens de concoursdagen op dit orgel een concert verzorgd door de juryleden van het concours.

1982
maandag 5 juli

hilversum 4

20.30 © Hohe Messe, J. S. Bach. Marjanne Kweksilber, sopraan; Rita Dams, alt en 2e sopraan; Marius van Altena, tenor; Max van Egmond, bariton. Brabants Kamerkoor. Brabants Barokensemble o.l.v. Reinier Wakelkamp.

*Uitzending van de gemaakte opname geschiedde op
maandagavond 5 juli 1982, tussen 20.30 en 22.30 uur*

Het openingsconcert in 1982 wordt mede mogelijk gemaakt door:

- **Soetelieve 's-Hertogenbosch**
- **Vereniging Sociëteit Casino, 's-Hertogenbosch**
- **Rabobanken Boxtel**

In 1982 wordt de nog jeugdige (15 jaar, geboren 18-1 1966) **Jaco Simons** uit Vlissingen winnaar van het orgelconcours. Jaco deed twee jaar eerder ook reeds mee, doch moest toen afhaken door een ontsteking in zijn arm.

In deze periode maken enige Bosschenaren gedurende korte tijd deel uit van het bestuur van SKB: **Eugène Pannebakker** en **Kees de Kort**. Kees is jurist en hoofd van de afdeling Culturele Zaken van de Gemeente 's-Hertogenbosch, waar ook Eugène werkzaam is. Hij zal daar later Kees opvolgen als hoofd.

15. **Vijfde Zuid-Nederlands Orgelconcours 1984**

Dat jaar zijn er 20 deelnemers.

Woensdag 25 april wordt de opmaat naar de finale begonnen met een concert door het **Het Brabants Kamerkoor, Het Brabants Barokensemble**, de vocale solisten **Tannie Willemstijn**, sopraan; **Rita Dams**, alt; **Harry Geraerts**, tenor en **Peter Kooy**, bas. Het geheel staat onder de inspirerende en bezielende leiding van dirigent Reinier Wakelkamp. De Heilig-Hartkerk wordt die avond gevuld met de klanken van **Messiah** van **G.F. Händel**.

Winnaar - voor de tweede keer - wordt de 17-jarige Jaco Simons uit Vlissingen. Als prijs ontvangt hij **Das Orgelbüchlein** van **Johann Sebastian Bach** in de vorm van een facsimile-uitgave. Het boekwerk kost 110,50 gulden en wordt door penningmeester Joop Felix besteld bij de Firma J.A.H. Wagenaar, Oude Gracht te Utrecht.

De exploitatierekening van dit concours beloopt een totaalbedrag van 22.894,68 gulden en wordt afgesloten met een negatief saldo van 44,28 gulden.

16. **Zwitserse musicus concerteert in Boxtel**

In de concertenreeks gedurende het jaar 1985, wordt een van de concerten verzorgd door de uit Winterthur (Zwitserland) stammende organiste **Monika Henking**. Zij studeert aan het conservatorium aldaar en behaalt het einddiploma piano en orgel. Studeert verder bij **Anton Heiller** en behaalt het concertdiploma cum laude en verwerft de staatsprijs. Vanaf 1969 is zij organist, pedagoog en koorleidster in Thalwil. Zij geeft orgelconcerten door geheel Europa en maakt talrijke radio-opnamen. Concertreizen naar de Verenigde Staten van Amerika en naar Canada volgen. Monika is prijswinnaar op internationale orgelconcoursen in Bologna en St. Albans. Sinds 1975 is zij docente orgel aan de Akademie für Schul- und Kirchmusik in Luzern.

17. **Zesde Zuid-Nederlands Orgelconcours 1986**

Het openingsconcert wordt op woensdag 2 april gehouden in de Sint- Petruskerk en wordt verzorgd door vocaal en instrumentaal ensemble **Scintilla** met medewerking van solisten. Het geheel onder leiding van **Michel de Kort**, zoon van de hiervoor genoemde Kees de Kort. Donderdag 3 april volgt tussen 10.00-17.30 uur, in de Sint-Petruskerk, de tweede voorselectie plaats. De evaluatie vindt dat jaar plaats in de ridderzaal op kasteel Stapelen en is behalve voor jury, concoursdeelnemers en stichtingsbestuur tevens toegankelijk voor familie en vrienden van de deelnemers. De inwendige mens wordt versterkt met koffie en broodjes.

Vrijdag 4 april concserteren de juryleden **Kristiaan van Ingelgem** (Aalst, België), **Joost Langeveld** (Nijmegen) en **Jacques van Oortmerssen** (Heemstede).

De finale is op zaterdag 5 april en begint om 14.00 uur. Dit jaar kent het evenement twee winnaars, beiden afkomstig uit België. Het betreft **Wim Winters** uit Hechtel-Eksel en **An van Holder** uit Ninove.

Als onderdeel van hun prijs mogen ze een concert op het Boxtelse Smitsorgel geven. Dat gebeurt op zondag 14 september 1986 om 16.00 uur.

Stichting Kerkconcerten Boxtel
Zesde Zuidnederlands Orgelconcours

Woensdag 2 april 1986, 20.00 uur in de St. Petruskerk te Boxtel

Openingsconcert

door vocaal en instrumentaal ensemble:
SCINTILLA o.l.v. Michel de Kort

Uitgevoerd wordt: 1. Cantate nr. 4 van Bach
2. Orgelconcert van Händel
solist: Jan v.d. Laar
3. Dixit Dominus van Händel

**Overige evenementen op het Smitsorgel
van de St. Petruskerk te Boxtel**

Donderdag 3 april: 10.00-17.30 uur
Tweede voorselectie concours

Vrijdag 4 april: 20.15 uur Juryconcert

Zaterdag 5 april: 14.00 uur Finale concours

Toegangsprijzen:

Openingsconcert: f 10,- C.J.P. en 65+ f 7,50
Juryconcert: f 5,- C.J.P. en 65+ f 3,50
Finale: f 5,- C.J.P. en 65+ f 3,50

Kaartverkoop bij alle evenementen vóór de aanvang in de kerk.

Raamaffiche openingsconcert van het orgelconcours in 1986

Op het verslag van de bestuursvergadering d.d. 10 juni 1987 is door secretaris Ruud van Nooijen met pen een aantekening geplaatst. Daaruit blijkt dat op 17 juni dat jaar van België bericht is ontvangen dat zowel het, reeds gehouden, concours van 1986, alsook dat van 1988 financieel niet wordt ondersteund. Het einde van het tijdperk der Boxtelse orgelconcoursen komt helaas in zicht.

18. **Zevende Zuid-Nederlands Orgelconcours 1988**

Een probleem is intussen de subsidieverwerving geworden. Er wordt op diverse niveaus een ander beleid ingevoerd, met als gevolg dat ook SKB steeds minder geld ter beschikking krijgt. Dit wordt reeds halverwege 1987 steeds duidelijker, blijkens onder meer een zinsnede uit het verslag van de bestuursvergadering van Stichting Kerkconcerten Boxtel van dinsdag 30 juni 1987:

Gezien het totaal van de te verrichten uitgaven, betrekking hebbend op het concours, vóórdat subsidiegelden voor het concours binnenkomen, is het niet verantwoord op basis van een en ander het concours te organiseren. Mede gezien het feit dat voldoende subsidietoekenning onzeker is.

Voor de beeldvorming: het totaal van de begroting voor dit concours is een bedrag van 16.450 gulden (begroting d.d. 24 april 1987). Uiteindelijk wordt besloten het concours toch door te laten gaan.

Het openingsconcert wordt echter op bescheiden schaal op woensdagavond 6 april 1986 gehouden. Het wordt, in tegenstelling tot het verleden waarbij dit in de Heilig-Hartkerk gebeurt, gehouden in de Sint-Petruskerk en wordt verzorgd door **Aimée Broeders**, viool; **Laurens Felix** (thans directeur MIK), viool; Jan van de Laar, klavecimbel en Kees van Houten, orgel ³⁶.

Winnaar van dit concours wordt de Belgische deelnemer **Peter Desmedt**.

Nieuwe voorzitter

Tijdens de bestuursvergadering van 20 oktober 1987 geeft voorzitter Wim Aarns aan na afloop van het komende concours te willen stoppen als voorzitter. Aldus geschiedt. Tijdens de vergadering bij Kees van Houten thuis - oorspronkelijk gepland voor 20 april 1988 doch verschoven naar 25 april - neemt Kees het voorzitterschap over van Wim, die deze functie sinds eind 1966 heeft bekleed. Die handeling geschiedt precies om 21.35 uur die avond blijkens een bewaard gebleven agenda-aantekening van Kees.

Op de bestuursvergadering van 1 mei 1988 hanteert Kees voor de eerste keer de voorzittershamer. Er kan die avond nog geen afscheid worden genomen van oud-voorzitter Wim Aarns. Die is op dat moment met vakantie. Wim nodigt het bestuur uit op vrijdagavond 20 mei dat jaar bij hem thuis in verband met zijn terugtreden als

³⁶ Verslag bestuursvergadering Stichting Kerkconcerten Boxtel d.d. 12 maart 1988

voorzitter³⁷.

Nadien blijft Wim - tot enige maanden vóór zijn overlijden in 2014 - een trouw bezoeker van de concerten. Ook geeft hij - kritisch en betrokken als hij blijft - gevraagd en meer nog ongevraagd zijn mening over onder meer concertprogramma's, organisten en wat dies meer zij. Op afstand volgt hij wel en wee van de stichting met intense betrokkenheid.

In november 1988 ondergaat voorzitter Kees van Houten, organist en Bachkenner, in het Bossche Carolusziekenhuis twee staaroperaties. Een ingreep die zijn grote voorbeeld - **Johann Sebastian Bach** - in 1750 zonder verdoving eveneens tweemaal onderging. Die ingreep werd uitgevoerd door de Engelse rondreizende oogarts **John Tayler**. Bach overleed vier maanden later, waarschijnlijk aan een tweede, fatale beroerte, doch ook infecties ontstaan door de staaroperaties, speelden daarbij vrijwel zeker een rol³⁸.

Februari 1989 neemt mr. Paul Pesch afscheid als burgemeester van Boxtel. Hij wordt opgevolgd door mr. dr. Ton (A.G.J.M.) Rombouts. Deze zal slechts kort in Boxtel verblijven om vervolgens in 1992 dezelfde functie in 's-Hertogenbosch te gaan vervullen. In 1993 wordt Buxtelaar **Jan van Homelen** burgemeester. Hij zal die functie vervullen tot het jaar 2006.

De eerder gememoreerde problemen betreffende de financiering van het Concours hebben tot gevolg, dat in 1990 voor de laatste keer een orgelconcours kan worden gehouden.

19. **Apotheose: Het Groot-Nederlands Orgelconcours voor amateurs 1990**

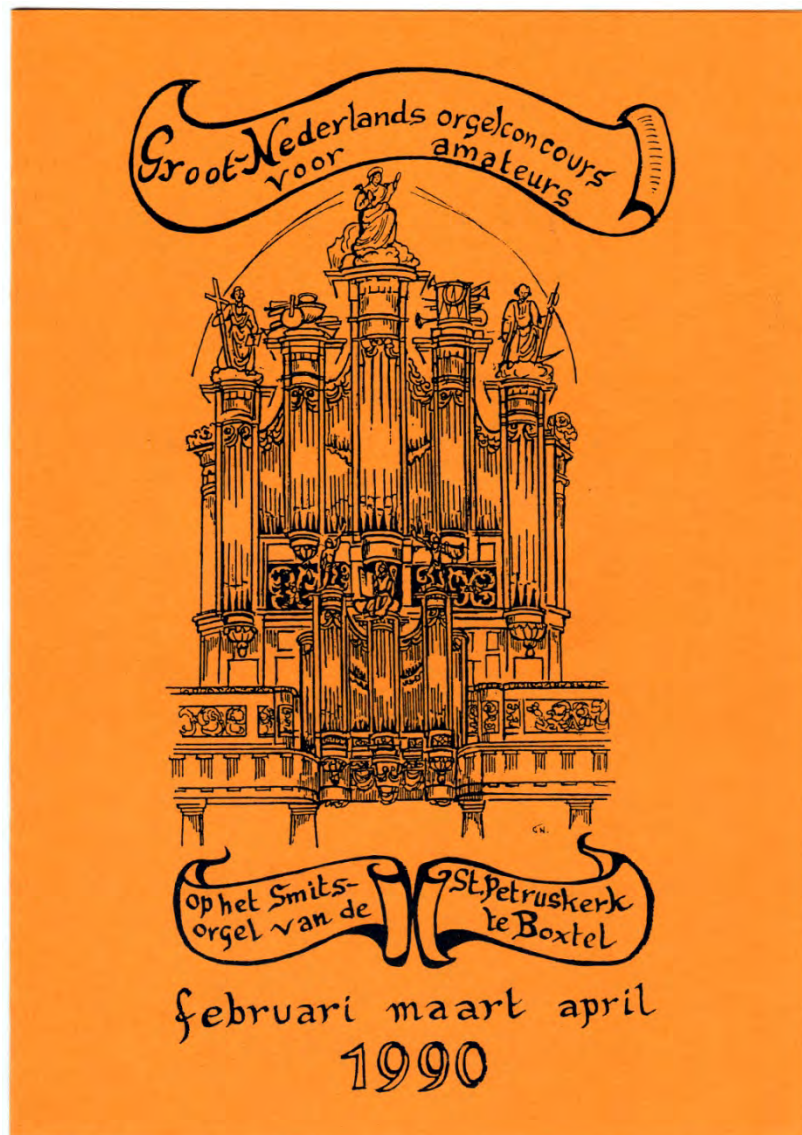
Het plan ontstaat om het orgelconcours toegankelijk te maken voor amateurorganisten uit geheel Nederland, inclusief de voorheen reeds deelnemende Belgische gewesten. Zo komt in 1990 voor de eerste -tevens laatste - keer het **Groot-Nederlands Orgelconcours** voor amateurs tot stand. Het concours is mogelijk dankzij bijdragen van provincie Noord-Brabant, Gemeente Boxtel, Rabobank Boxtel en Firma Staatman-Galavazi. De begroting van dit laatste concours belooft een bedrag van tienduizend gulden.

Winnaar van dit laatste concours wordt **Rob Rassaerts** uit Bakel. Jaren later, op zondag 9 oktober 2011, ontvangt Rob een koninklijke onderscheiding (lid in de Orde van Oranje Nassau) voor zijn jarenlange verdiensten op maatschappelijk gebied, in het bijzonder ten aanzien van kerkmuziek en koren. De uitreiking vindt plaats door de burgemeester van Someren in de kerk van Onze Lieve Vrouwe Presentatie in

³⁷ Verslagen bestuursvergadering Stichting Kerkconcerten Boxtel, d.d. 1 mei 1988 punt 1. en 8.; d.d. 6 juni 1988, punt 1.

³⁸ **A.M. Alblas** in Reformatorisch Dagblad d.d. 23 december 2008 / Peter van der Ven, voormalig huisarts te Boxtel / Kees van Houten op basis van informatie ontvangen van zijn oogarts.

Aarle-Rixtel, na afloop van het jaarlijkse najaarsconcert van gemengd koor **De Klokkengieters**, waarvan Rob dirigent is.

Affiche Groot-Nederlands Orgelconcours voor amateurs te Boxtel 1990

Per 2 januari 1989 treedt Hans Straatman, dan woonachtig in 's-Hertogenbosch en tevens actief in de aldaar gevestigde orgelkring **Hendrik Niehoff**³⁹, opnieuw toe tot het bestuur van de Stichting Kerkconcerten Boxtel. Hij sponsort via zijn bedrijf

³⁹ **Hendrik Niehoff** (ca. 1495-1560). Hij is de eerst bekende orgelbouwer uit deze familie. Hij is de belangrijkste orgelbouwer van zijn tijd: hij voert veel vernieuwingen door in de orgelbouw en heeft grote invloed op de ontwikkeling van het orgel in Nederland en in Duitsland. Tussen de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap in 's-Hertogenbosch en Niehoff ontstaan goede contacten. Omstreeks 1530 komt Niehoff in 's-Hertogenbosch wonen en werken. Hij bouwt onder meer het grote orgel voor de Sin-Janskathedraal, dat helaas in 1684 bij een brand wordt verwoest.

(Straatman-Galavazi) dit laatste door SKB georganiseerde orgelconcours door de kosten van het laten drukken van de folder voor het concours voor zijn rekening te nemen. Enige maanden na het concours, op 24 augustus 1990 zal Hans, nog veel te jong, overlijden. SKB verliest in hem een beminnelijk en betrokken mens, tevens bezielend en gedreven bestuurslid en orgelvriend: van straat- tot kerkorgel.

**** overzicht winnaars orgelconcoursen te Boxtel tussen 1973 en 1990 ****

BRABANTS ORGELCONCOURS

1973 Thed van den Aker

1974 Thed van den Aker

ZUID-NEDERLANDS ORGELCONCOURS

1976 Rob Nederlof

1978 Bram Beekman Fzn.

1980 Louis Houët

1982 Jaco Simons

1984 Jaco Simons

1986 Wim Winters (B.) & An van Holder (B.)

1988 Peter Desmedt

GROOT-NEDERLANDS ORGELCONCOURS

1990 Rob Rassaerts

20. Concertenreeksen gaan door

Nadat het doek voor het orgelconcours definitief is gevallen, wordt alle aandacht gericht op de jaarlijkse concertenreeks van gemiddeld zes concerten. Meestal is het Smitsorgel het middelpunt, doch ook wordt regelmatig samengewerkt met bijvoorbeeld een koor of een andere musicus.

21. 1994: Bestuur geslonken - slechte financiële positie

Medio 1994 bestaat het bestuur slechts uit drie personen: Kees van Houten, voorzitter; Joop Felix, penningmeester en Ben Heetvelt, secretaris. Tevens is de financiële positie verslechterd waardoor men vreest voor het op termijn voortbestaan van de stichting. Men vraagt zich af hoe verder te gaan. Besloten wordt te beginnen met het op sterkte brengen van het bestuur waarbij men tevens iemand zoekt die wellicht kan helpen om de financiën weer op peil te brengen.

Zo wordt **Hans van der Haagen** (directie meubelfabriek **Novum**), aangezocht. Hans stemt toe en maakt zich zeer verdienstelijk door, onder meer via zijn netwerk, diverse nieuwe donateurs en sponsors aan te brengen. Zo ziet hij kans SKB weer een solide basis te geven. Hans is bovendien orgelliefhebber en amateurorganist. Hij fungeert sinds januari 1987 als vaste organist in de protestante gemeente van Boxtel. Hans is als nieuw bestuurslid aanwezig op de bestuursvergadering van 24 november 1994.

Diezelfde avond stelt Hans voor om ook **Eric Schoones**, pianist en musicoloog en woonachtig in Boxtel te vragen zitting in het bestuur te nemen. Aldus wordt besloten. In het verslag van de bestuursvergadering van 17 januari 1995 valt te lezen

dat Eric heeft toegestemd om bestuurslid te worden. Hij neemt die avond vanaf 21.15 uur deel aan de vergadering.

Eric Schoones *thuis achter de vleugel, vrijdagavond 19 april 2002*

22. **1995: Stichting Kerkconcerten Boxtel bestaat 30 jaar**

Als onderdeel van de viering van het dertigjarig jubileum in het jaar 1995 wordt besloten een folder te laten drukken waarin alle concerten van dat jaar zijn vermeld. Tevens wordt de (bedrijfs)naam van alle sponsors vermeld. Alle donateurs en sponsors krijgen een exemplaar. De folder wordt bij alle concerten in de Sint-Petruskerk neergelegd, zodat belangstellenden hem kunnen meenemen. Ook worden exemplaren in de bibliotheek en VVV neergelegd. Het verschijnen van de folder wordt gecombineerd met een presentatie, een kort concert door Kees van Houten en een receptie in de Sint-Petruskerk.

Een en ander vindt plaats op dinsdag 25 april 1995, aanvang 16.30 uur.

Cateringbedrijf **Bellevue** aan de Bosscheweg verzorgt een 'champagnecockail'.

De Gemeente Boxtel draagt financieel bij om deze, bescheiden, receptie mogelijk te maken. SKB moet echter zelf (kostenbesparing) zorgen voor enige jongedames die de drankjes rondbrengen⁴⁰.

Van deze bijeenkomst zijn twee kleurenfoto's bewaard gebleven. Als Ruud van Nooijen in 1997 weer secretaris wordt, vindt hij deze foto's geplakt aan de binnenzijde van een ordner. Ten behoeve van deze jubileumuitgave heeft hij ze zorgvuldig losgemaakt en op hoge resolutie ingescand, zodat ze hierna kunnen worden getoond.

De folder wordt vanaf 1995 ieder jaar opnieuw samengesteld en verspreid. De vormgeving is nadien gewijzigd en bovendien in kleur uitgevoerd.

⁴⁰ Verslag bestuursvergadering SKB d.d. 10 april 1995

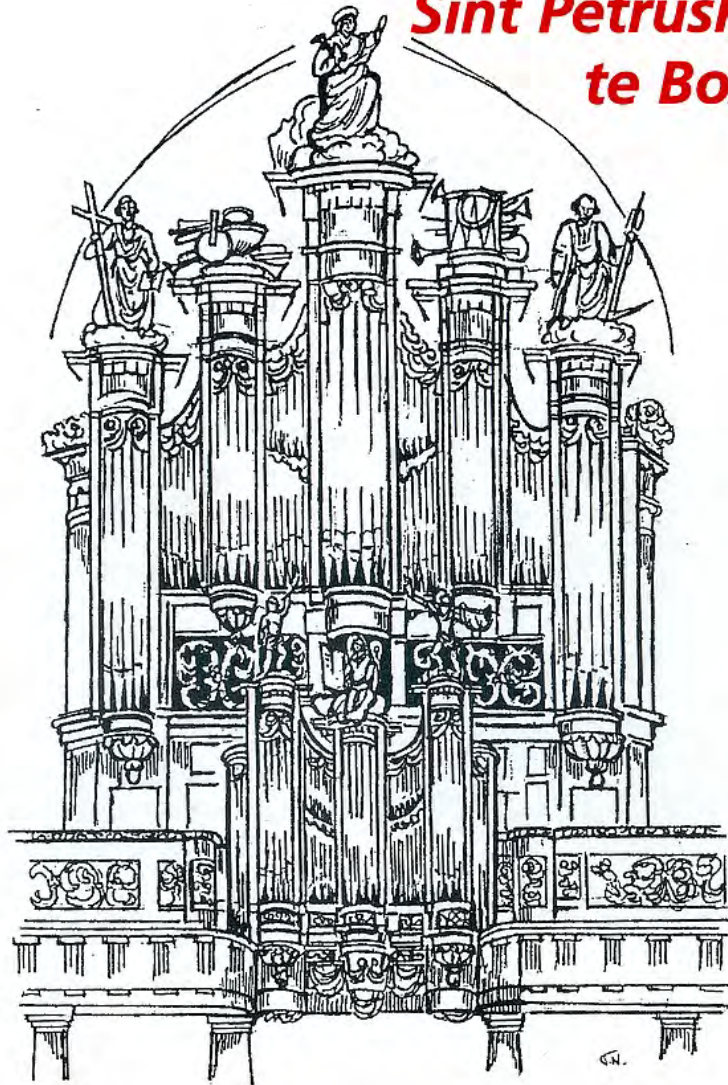

Sint-Petruskerk Boxtel, dinsdagmiddag 25 april 1995, dertigjarig jubileum SKB

Sint-Petruskerk Boxtel, dinsdagmiddag 25 april 1995, receptie na afloop presentatie folder tijdens de viering van het dertigjarig jubileum van SKB. Uiterst links Jan van Homelen, die dan burgemeester van Boxtel is.

Orgelmuziek in de Sint Petruskerk te Boxtel

Programma concerten in 1995

Voorzijde folder, zoals deze op dinsdag 24 april 1995 voor de eerste keer werd gepresenteerd. Nadien wordt de folder, zij het in gewijzigde vormgeving, ieder jaar verspreid. De gebruikte tekening van het Boxtelse Smitsorgel is van de hand van Thea van Nooijen. Van 1996 t/m 2005 wordt een tekening van de hand van Reinier Wakelkamp gebruikt. Vanaf 2006 wordt de voorzijde opgesierd door een foto van het orgel, gemaakt door Ruud van Nooijen.

In jubileumjaar 1995 wordt tevens besloten dat er een **Comité van aanbeveling** zal komen. Enig brainstormen levert een aantal namen op. Deze personen wordt vervolgens gevraagd of zij het op prijs stellen zitting te nemen in genoemd comité. Aldus verschijnen navolgende namen op de eerste folder:

- Prof. dr. **H.G. Boddendijk**, hoogleraar, directeur Frits Philips Institute Technische Universiteit Eindhoven
- **J.A.P. van Geel**, directeur Van Geel Groep
- **J.A.M. van Homelen**, burgemeester van Boxtel
- drs. **R.G. Niessen**, pastor Sint-Petrusparochie Boxtel
- drs. **A.C. van Rooij**, huisarts
- mr. **H. van Susante**, notaris te Boxtel
- **B. Vekemans**, directeur Rentex Lincare

Nadien wijzigd de lijst met namen van het Comité van aanbeveling meermalen.

Adri Aalbers, hoewel nog geen bestuurslid werkt medio 1995 vanaf de zijlijn al een tijdje mee voor SKB. Zij typt de programma's en verzorgt het passe-partout voor de donateurs/sponsors.

23. **Extra steun en bestuursuitbreiding**

Maart 1996 gaat **Brabants Dagblad** SKB voor drie jaar financieel ondersteunen.

Daarenboven wordt van ieder concert in die periode een advertentie van tien bij tien cm kosteloos geplaatst.

In november 1996 stelt Hans van der Haagen voor om **Adri Aalbers** te vragen bestuurslid te worden⁴¹. Aldus gebeurt. Adri is voor de eerste maal als bestuurslid aanwezig op de vergadering van 23 januari 1997. Medio juni dat jaar geeft Ben Heetvelt te kennen dat hij zijn secretariaatswerk over wil dragen aan iemand anders. Zijn ogen worden slechter hetgeen hem belemmert in zijn schrijfwerk. Oud-secretaris Ruud van Nooijen aanwezig bij de presentatie van de folder in april 1995 had toen al te kennen gegeven, indien er behoefte aan bestond, terug te willen keren binnen het bestuur. Op de bestuursvergadering van 4 november 1997 verwelkomt voorzitter Kees van Houten Ruud weer als bestuurslid.

Tijdens diezelfde vergadering wordt tevens besloten dat Adri Aalbers het penningmeesterschap overneemt van Joop Felix. Joop blijft nog wel aan als 'gewoon' bestuurslid. Adri neemt het penningmeesterschap over per 18 november 1997⁴². Adri is in Boxtel onder andere bekend van het jaarlijkse kerstconcert waar zij als dirigent optreedt met haar projectkoor, ad-hoc orkest en solisten en daarmee al vele jaren een volle Sint-Petruskerk trekt. SKB-bestuurslid Hans van der Haagen werkt er als organist aan mee.

⁴¹ Verslag bestuursvergadering SKB d.d. 21 november 1996.

⁴² Formulier overdracht penningmeester Stichting Kerkconcerten Boxtel getekend 18-11 1997.

< **Adri Aalbers**

24. **CD van het Boxtelse Smitsorgel**

Medio 1999 is er sprake van het maken van een cd met opnamen van het Boxtelse Smitsorgel. Dit is weliswaar geen activiteit van SKB, maar omdat het Boxtelse Smitsorgel in het geding is, wordt hier toch melding van gemaakt.

Ruud van Nooijen zal daarvoor zijn opnameapparatuur inzetten. Er is overleg met Richard Niessen, pastoor van de Sint-Petrusparochie. Van hem wordt vernomen dat het orgel gerestaureerd gaat worden en dat de opdracht reeds is verstrekt aan Verschueren. Het lijkt beter te wachten met de productie van een cd tot na de restauratie. Wanneer blijkt dat de restauratie nog wel enige tijd op zich zal laten wachten, wordt toch besloten tot het maken van een cd. Vaste organist Jan Verhoeven en Ruud van Nooijen realiseren daarvoor op 2, 3 en 15 oktober en op 12 november van het jaar 2002 de opnamen. Op verzoek van Jan worden op de cd tevens enige eerder (1984) gemaakte opnamen (door **Ernest Scheerder** van **Eurosound**) van het orgel tussengevoegd. De cd wordt door **Eurosound Studio's** te Herveld geproduceerd en is voor 10 gulden te koop. Na restauratie (2004-2005) van het Smitsorgel maakt Ruud van Nooijen nog diverse concertopnamen, onder andere van **Kees van Houten, Paul Houdijk** en **Tommy van Doorn**.

25. **Kerk en/of Smitsorgel tijdelijk niet beschikbaar**

Restauratie Sint-Petruskerk

Gedurende de vijftig jaar dat de Stichting Kerkconcerten bestaat, is het enige malen voorgekomen dat naar elders moet worden uitgeweken voor het houden van concerten omdat het Smits-orgel niet beschikbaar is of omdat de kerkruimte niet kan worden gebruikt. De eerste keer is dat het geval wanneer de Sint-Petrusbasiliek wordt gerestaureerd in de jaren 1991 tot en met 1993.

26. ***Smitsorgel steeds moeilijker bespeelbaar***

Reeds uit de jaren zeventig van de 20e eeuw stammen toenemende klachten over de

bespeelbaarheid van het geheel mechanische Smitsorgel uit 1842. Ik (scribent dezes) herinner me hoe ik in oktober 1981 door Jan Verhoeven wordt uitgenodigd aanwezig te zijn bij de opnamen voor een LP van het Boxtelse Smitsorgel door Eurosound.

Jan Clercx

Zelf fervent amateur geluidsopnametechnicus leek me dat interessant om mee te maken. Op een opnameavond arriveer ik bij het plein voor de Sint-Petrusbasiliek waar de mobiele studio van Eurosound staat. Als ik de studio binnenstap, wordt er op dat moment een opname beluisterd. Direct valt me een duidelijk hoorbare ruis op. Deze kan onmogelijk van de professionele opnameapparatuur komen. Het blijkt dat de windvoorziening van het orgel op meerdere plaatsen lek is. Bij een (professionele) orgelopname worden de zeer gevoelige condensatormicrofoons ongeveer ter hoogte van het midden van het orgel gebracht. Zodoende registreren zij optimaal niet uitsluitend de orgelklank, doch tevens alle - ook storende en ongewenste - mechanische bijgeluiden van het instrument. In Boxtel is dit ook het hevige gesis van weglekkende lucht uit de windvoorziening. Goede raad is duur. Bij de opname is ook, met onafscheidelijk pijp en op sandalen, Jan Clercx aanwezig.

< Jan Clercx, foto van donderdag 26 mei 1983. Jan wordt te Boxtel geboren op 24 december 1926. Na zijn HBS-opleiding begint hij aan de studie voor veearts, die hij echter afbreekt. Nadien specialiseert hij zich in het onderhoud aan (kerk)orgels. Hij trouwt met Toos Willems en woont met haar vele jaren aan de Prins Bernhardstraat te Boxtel. Jan overlijdt te Boxtel in de leeftijd van 82 jaar op 26 augustus 2009 en wordt begraven aan de zuidzijde van het kerkhof rond de Sint-Petrusbasiliek. De kerk waarin hij ontelbare uren doorbracht om 'zijn' Smitsorgel te onderhouden, daarbij vaak geassisteerd door vriend en zwager Evert Kagei.

Omstreeks 22.30 uur die avond besluit Jan Clercx te trachten iets te doen aan de lekkage. Jan en ik gaan met een klein laddertje de orgelkas binnen. Het laddertje wordt zo stabiel mogelijk geplaatst en terwijl ik dit vasthoud, klimt Jan met een schaar en een rol plakband in de hand omhoog, teneinde de lekken tot zwijgen te brengen. De windvoorziening is echter sterker dan Jan. Is op één plek een lek afgeplakt en Jan bezig bij de volgende lekkage, dan heeft op de vorige locatie de lucht alweer een andere uitweg gevonden. Kortom, er is geen houden aan. Besloten wordt dan ook de opnamen te staken en pas voort te zetten op een moment dat het orgel met betrekking tot dit mankement is gerepareerd. Vaste organist Jan Verhoeven kent de nukken van het Boxtelse Smitsorgel als geen ander. Van Jan Clercx en Evert Kagei

leert hij hoe met paperclips en elastiekjes het instrument bespeelbaar te houden...

Evert Kagei

Evert Kagei leert in Boxtel de zus van Jan Clercx, Dien, kennen en trouwt met haar. Evert is werkzaam bij Waterschap De Dommel. Evert en zijn vrouw kennen meergenoemde dr. Hans Klotz goed. Klotz komt, gedurende de periode dat hij op Stapelen is ingekwartierd, wel eens bij hun thuis. In de periode dat Jac Driessen organist van het Smitsorgel is, vervangt Evert hem gedurende meerdere jaren. De reden daarvoor is dat Jac behalve organist ook dirigent van het kerkkoor is. Doordat Evert hem aan het orgel vervangt, kan Jac beneden in de kerk, het koor dirigeren. Na het overlijden van Jac blijft Evert als organist vervangen, totdat medio 1979 Jan Verhoeven als vaste organist wordt aangesteld. Saillant detail: Als Evert in 2007 overlijdt, is het graf van Jac Driessen (overleden in 1978) inmiddels geruimd. Zo wordt Evert begraven op de locatie van het voormalige graf van Jac⁴³...

Jan Clercx (links) en Eef (Evert) Kagei, voor het door Evert eigenhandig gebouwde orgel in zijn huis. Evert wordt geboren te Medemblik op 23 mei 1924 en overlijdt te Boxtel op 10 september 2007. Behalve vrienden zijn Jan en Evert tevens zwagers van elkaar: Dien, zus van Jan, is echtgenote van Evert.

⁴³ mondelinge informatie d.d. 19 maart 2015 van **Dien (Gerardine Cornelia) Kagei-Clercx**, weduwe van **Evert Kagei**

Concert afgebroken

Zondag 19 april 1998 moet een door organist Jan Verhoeven gegeven concert zelfs worden afgebroken vanwege voortdurend voorkomende hangers (het ongewenst blijven doorklinken van het geluid van één of meer orgelpijpen na loslaten van de corresponderende toets[en] op de speeltafel). Jan Clercx, die steeds zorgt dat het orgel redelijk bespeelbaar blijft, is zeer ontdaan door hetgeen gebeurt. Hij vermoedt, dat het stoken in de kerk er mede debet aan is⁴⁴.

27. *Restauratie Smitsorgel*

Begin 2001 wordt de **Stichting tot restauratie en behoud van het Smitsorgel in de Sint-Petruskerk** opgericht⁴⁵.

< Voorzitter wordt **Laurens Felix**, zoon van **Joop Felix**, directeur van de Boxtelse Muziekschool, medeoprichter en jarenlang penningmeester/bestuurslid van SKB. Laurens is zijn vader inmiddels opgevolgd als directeur van tot **MIK** *) omgedoopte Muziekschool Boxtel. Overige bestuursleden zijn: **Gerard Vos**, secretaris; **Frans van Ewijk**, penningmeester; **Wim Aarns** (oud-voorzitter SKB) en **Jan Verhoeven** vaste organist van het orgel, bestuurslid.

*) Meierijse Instellingen voor Kunsteducatie

Oprichting van de stichting geschiedt net op tijd. Dat geldt niet enkel voor het instrument zelf, dat zeer toe is aan een grondig herstel, doch tevens de condities die kort erna gaan gelden om subsidie voor een orgelrestauratie te verkrijgen. De totale kosten voor herstel van het Boxtelse Smitsorgel bedragen circa 430.000 euro. Om voor maximale subsidie (70%) in aanmerking te komen is een voorwaarde dat het instrument nog in originele staat is. Bij een eerdere restauratie in 1955, is de zwelkast van het echowerk verwijderd. Gelukkig hebben toen twee zeer bij het orgel betrokken en reeds hiervoor vermelde Boxtelaren - Jan Clercx en Evert Kagei - dit originele onderdeel voor de ondergang behoed door het te demonteren en te bewaren. Mede hierdoor verwerft Boxtel het maximale subsidie. Zoals gezegd wordt door de overheid maximaal 70% bijgedragen. Blijft derhalve 30% over voor de eigenaar, in casu het parochiebestuur, die dit geld onmogelijk kan opbrengen. Het

⁴⁴ Verslag bestuursvergadering SKB d.d. 28 april 1996.

⁴⁵ Brabants Centrum, donderdag 4 juli 2002.

wordt derhalve nog een hele klus voor het bestuur om de resterende 30% te verwerven, doch men slaagt hier in! Voorwaar een compliment voor een bestuur dat nauwelijks op de voorgrond treedt. De werkzaamheden worden opgedragen aan

Verschuieren Orgelbouw Heythuysen B.V. in Heythuysen nabij Weert. Adviseur is drs. **Jan Boogaarts**, musicus en musicoloog, tevens lid **KKOR** (Katholieke Klokken- en Orgel Raad)⁴⁶. Boogaarts werkt, destijds acht jaar oud, in 1942 mee aan een concert in de Sint-Petruskerk te Boxtel. Hij zingt in het Helmondse koor **De Sint Jozefzangertjes** onder leiding van **Theo Driessen**. Hans Klotz verleent als organist zijn medewerking aan dit concert⁴⁷.

Zondag 22 augustus 2004 speelt Jan Verhoeven aan het einde van de mis die dag de **Toccata** uit de **5e Symfonie** van **Charles-Marie Widor**. Tegen het einde van het werk schakelt hij al spelende de windvoorziening uit, om zo de restauratie symbolisch aan te kondigen. Het stuk eindigt in een kakofonie van klanken, precies wat Jan voor ogen had.

Vooraf is reeds één orgelpijp uit de kas verwijderd. Wethouder **Anton van Aert**, inmiddels gearriveerd en aanwezig op het orgelbalkon, neemt de orgelpijp mee naar beneden en overhandigt deze aan pastoor Richard Niessen. Een korte toespraak maakt voor de kerkgangers duidelijk wat hierna te gebeuren staat.

Reeds één dag later begint de veelomvattende restauratie met de demontage van het instrument, onder leiding van drs. **Johan Zoutendijk** (musicoloog en later directeur van Verschuieren). December 2005 volgt oplevering van het gerestaureerde orgel. Op zondag 23 april 2006 wordt het instrument feestelijk weer in gebruikgenomen door vaste organist Jan Verhoeven.

Tijdens de restauratieperiode wijkt SKB - in vriendschappelijke samenwerking - voor de concertcyclus uit naar het protestantse kerkje. Omdat het aldaar aanwezige orgel niet geschikt is voor het geven van concerten, worden andere musici uitgenodigd. Dit leidt er bijvoorbeeld toe dat een van die concerten wordt verzorgd door de Buxtelse harpiste **Dorine van Dijk**.

⁴⁶ Naar aanleiding van de restauratie schrijft drs. Jan (J.G.P.G.) Boogaarts het boekje *SMITSORGEL in de Sint-Petruskerk Boxtel in volle glorie hersteld*, met foto's van Piet Rood, redactie en lay-out Piet van Oers, Drukkerij Tielen, Boxtel, 2006.

⁴⁷ *SMITSORGEL in de Sint-Petruskerk in volle glorie hersteld*, drs. **Jan Boogaarts**, 2006 (blz. 31/voetnoot 28)

Dinsdag 7-9 2004. Een lege orgelkas. Demontage is gereed. De 'inhoud' van het orgel is overgebracht naar de werkplaats van Verschueren in het Limburgse Heythuysen.

28. **Wijziging uiterlijk jaarlijkse folder**

Het jaar 2006 is ook het jaar waarin het uiterlijk van de folder, die de stichting jaarlijks uitgeeft, wijziging ondergaat. Vanaf de jaren tachtig is in de programma's en op de affiches steeds gebruik gemaakt van een pentekening van het Boxtelse Smitsorgel gemaakt door Thea van Nooijen, echtgenote van de secretaris. Haar tekening wordt in 1995 ook gebruikt voor de voorzijde van de folder.

Docent, musicus en kunsthistoricus Reinier Wakelkamp maakt tevens een tekening van het orgel. Zijn tekening prijkte tussen 1996 en 2005 op de voorzijde van de folder. Vanaf 2006 wordt de voorzijde van de folder opgesierd met een foto, gemaakt door secretaris Ruud van Nooijen, terwijl aan binnen- en achterzijde foto's van zijn hand van de speeltafel alsmede een detail van de orgelkasversiering worden gebruikt.

29. **Sluiting kerken in Boxtel**

In betrekkelijk kort tijdsbestek worden in Boxtel twee kerken gesloten, waarvan er één tevens gesloopt wordt. In vroeger eeuwen werden kerken voor de erna komende eeuwen gebouwd. Tegenwoordig sneuvelen ze bij bosjes binnen één mensenleven. De in 1901 in gebruik genomen Heilig-Hartkerk in de wijk Breukelen sluit zondag 4 januari 2015 de deuren. Wat er met het gebouw en het zich daarin bevindende Verschuerenorgel gaat gebeuren is nog ongewis. De Maria Reginakerk wordt in 2003

gesloten en daarna gesloopt. Als bij toeval wordt de losstaande toren met de bijnaam **Mager Josje** gered. Het zich in deze kerk bevindende Pelsorgel blijft gelukkig behouden. Het wordt aangekocht door het bestuur van de **Adelbertparochie** in Delft. Na te zijn gereviseerd en uitgebreid met een viertal registers in het atelier van Pels & Van Leeuwen in 's-Hertogenbosch, wordt het instrument door genoemd bedrijf in 2004 overgebracht naar de Delftse Adelbertkerk.

30. **De nazit**

Op enig moment wordt het als een gemis ervaren dat het niet mogelijk is om na afloop van een concert samen met de organist of andere uitvoerende(n) nog na te praten onder het genot van een drankje. Vooral bestuurslid Ben Heetvelt maakt zich sterk voor het creëren van een mogelijkheid om na een concert nog met elkaar te vertoeven. In de kerk zelf is geen (geschikte) ruimte. Bovendien wordt niet toegestaan dat er drank wordt geschonken. Zo wordt een geschikt horecabedrijf gezocht, niet te ver van de kerk. Door de loop van de jaren wordt om uiteenlopende redenen meermalen gewisseld van locatie. Uiteindelijk blijkt het mogelijk om, in goed overleg met de protestantse gemeente, voor dit doel gebruik te maken van hun naast de protestantse kerk gelegen ruimte **De Schakel**. Daar komen vanaf 2012 bestuur, organist en concertbezoekers na afloop van ieder concert bijeen. Medio 2015 wordt - na overleg met het parochiebestuur - besloten voortaan na afloop van een concert bijeen te komen in de torenhal van de Sint-Petrusbasiliek.

31. **Bestuursleden gedurende de afgelopen halve eeuw**

Hieronder volgt tot slot, een opsomming van de personen die in de afgelopen vijftig jaar gedurende kortere of langere tijd deel uitmaakten van het bestuur. Van sommigen wijzigde de functie gedurende hun bestuursperiode. Niet in alle gevallen kon worden achterhaald wanneer hun bestuurslidmaatschap precies begon en/of eindigde. De namen worden in alfabetische volgorde van de achternaam vermeld.

- **Adri Aalbers**, bestuurslid vanaf 23 januari 1997, penningmeester van 18 november 1997 tot 1 januari 2012
- **Wim (S.W.) Aarns**, voorzitter van eind 1966 tot april 1988, overleden 23 augustus 2014
- **Jan (J.J.) Bremmers**, secretaris. Hij is bestuurslid bij verlijden notaris akte op 6 september 1974. Medio februari 1976 is hij nog secretaris. Beëindiging onbekend.
- **Jan Hendrik (Jan) Dietz**, is medio 1970 secretaris
- **dr. Mathieu Dijker**, musicus van circa 1966 tot
- **Tommy van Doorn**, organist, bestuurslid vanaf 21 januari 2014 tot op heden. Tommy is tevens bestuurslid van de **Brabantse Orgelfederatie** (zie website www.brabantorgel.nl)
- **Jac (J.J.) Driessen**, muziekleraar, dirigent, is in ieder geval bestuurslid tussen maart 1973 en september 1974
- **Joop (J.B.) Felix**, mede-oprichter, bestuurslid vanaf 1965, penningmeester van 1965 tot 4 november 1997, bestuurslid van 5 november 1997 tot 24 januari 2001. Joop

komt te overlijden op 16 juli 2007.

- **Hans (J.H.M.) van der Haagen**, bestuurslid vanaf 1994 tot op heden
- **Dick Heesen**, voorzitter vanaf juni 1965 tot einde 1966
- **Ben (B.F.) Heetvelt**, bestuurslid van ca. 1975/'76 tot woensdag 19 januari 2010, secretaris van ca. 1985 tot 4 november 1997
- **Kees (C.P.H.M.) van Houten**, bestuurslid vanaf 16 januari 1973, voorzitter vanaf april 1988 tot op heden
- **Peter van den Hurk**, secretaris, ca. januari 1984 tot 3 september 1985⁴⁸. Peter is destijds leerling van toenmalig voorzitter Wim Aarns.

< Peter van den Hurk.

Peter herinnert zich uit zijn korte tijd als secretaris bij SKB, dat er tijdens het orgelconcours van 1984 een deelnemer uit Zeeland bij zijn ouders aan de Kleine Beemd als gast verblijft. De vader van die deelnemer is daarmee zo verguld dat hij, bij het ophalen van zijn zoon, voor de ouders van Peter een flinke zak Zeeuwse aardappelen meebrengt.

- **Kees de Kort** (woonachtig in 's-Hertogenbosch) ca. 1989-1990
- **Clemens (C.M.) Krämer**, penningmeester van 1 januari 2012 tot 11-5 -2012⁴⁹
- **Marion de Man-Lapidoth**, secretaris vanaf 23 oktober 1985 tot 29 oktober 1986⁵⁰
- **Ruud van Nooijen**, secretaris van maart 1977 tot januari 1984; van 25 januari 1987⁵¹ tot einde 1990 en vanaf november 1997 tot op heden
- **Eugène Pannebakker** (woonachtig in 's-Hertogenbosch) ca. 1989-1990
- **Eric (E.G.) Schoones**, musicoloog, pianopedagoog en publicist (muziek, duurzaamheid), is bestuurslid van 17 januari 1995 tot 20 mei 2006
- **Bert (B.) Schoondermark**, penningmeester vanaf 8 oktober 2012 tot op heden
- **Jeroen (J.) Schuyt**, bestuurslid vanaf 27 september 2011 tot op heden
- **Hans Straatman**, mede-oprichter, eerst woonachtig in Boxtel, later in

⁴⁸ Verslag bestuursvergadering SKB d.d. 3-9 1985. Punt 1, o.a. afscheid van Peter.

⁴⁹ overzicht samenstelling bestuur SKB, versie 15 mei 2012.

⁵⁰ Verslag bestuursvergaderingen SKB d.d. 23 oktober 1985 en d.d. 29 oktober 1986, punt 2.

⁵¹ Verslag bestuursvergadering SKB d.d. 25 januari 1987, punt 1.

's-Hertogenbosch, bestuurslid van 1965-19.. en van 2 januari 1989- 24 augustus 1990 (overleden)

- **Peter (P.H.J.M.) van der Ven**, bestuurslid vanaf 8 februari 2007 tot op heden
- **Jan (J.) Verhoeven**, woonachtig in Oss, vaste organist Smitsorgel in Boxtelse Sint-Petrusbasiliek, bestuurslid van ca. 1984 tot ca. 1990, overleden 27 oktober 2012. Bij leven geeft hij de eerste orgellessen aan het huidige (jongste) bestuurslid van SKB, Tommy van Doorn.

Nadien vervolgt Tommy zijn orgellessen aan het Conservatorium te Tilburg, waar hij juni 2014 cum laude afstudeert. Momenteel volgt hij de masteropleiding aan genoemd conservatorium. Na het overlijden van zijn eerste leermeester in het orgelvak wordt hij medio december 2012 diens opvolger als organist van het Boxtelse Smitsorgel.

Jan Verhoeven, zondag 22-8- 2004

Tommy van Doorn, zondag 22-3-2015

32. **2015: vijftigjarig jubileum**

Zo zijn we aanbeland bij de vooravond van het vijftigjarig bestaan van SKB. Onze oud- en eerste voorzitter **Wim Aarns** mocht dit helaas niet meer meemaken. Na een kort ziekbed overleed Wim, ruim 90 jaar oud, te Boxtel op 23 augustus 2014.

Reeds in het voorafgaande jaar wordt begonnen met de voorbereidingen van de jubileumviering in 2015. Een begroting en planning worden gemaakt. Een van de ideeën is om een eigen website te bouwen. Per zondag 1 februari 2015 is website **www.stichtingkerkconcertenboxtel.nl** actief, zij het de eerste tijd nog met de mededeling 'under construction'. Bestuurslid **Jeroen Schuyt** is webmaster.

Zaterdag 30 mei 2015: vlaggen wapperen vanaf toren Sint-Petrusbasiliek.

Het jubileumprogramma heeft een feestelijk en gevarieerd karakter. Behalve de 6 reguliere concerten wordt op zaterdag 30 mei rond en in de Sint-Petrusbasiliek tussen 13.00 en 18.30 de jubileumviering gehouden. Iedereen is welkom, toegang is gratis.

Vanaf de eerste lantaarn in de spits van de Sint-Petrustoren wapperen vlaggen, terwijl in de nabijheid van de kerk banieren staan opgesteld. Tussen 12.45 en 13.00 uur kondigt trompetspel vanaf de toren het begin aan. Van 13.00 tot 14.00 uur staat op het voorplein bij de kerk een draaiorgel van allure⁵² dat bezoekers met zijn karakteristieke klanken verwelkomt.

⁵² draaiorgel **De Lekkerkerker**, **Carl Frei**, bouwjaar 1928, Breda. Behoort sinds 1991 tot Nationaal Monumentaal Cultuurbezit.

Draaiorgel De Lekkerkerker met v.l.n.r.: Steven van Groeningen als suisse, Ruud van Nooijen, Hans van der Haagen, Tommy van Doorn, Bert Dercksen (organist/componist, Cahors, Frankrijk), Kees van Houten, Jeroen Schuyt, Peter van der Ven.

Toreningang Sint-Petrusbasiliek, kort voor 14.00 uur: de gasten gaan naar binnen.

Om 14.00 heet voorzitter Kees van Houten in de kerk de aanwezigen welkom. Zijn woorden worden gevolgd door orgelspel van bestuurslid Tommy van Doorn. Vervolgens vertelt bestuurslid **Ruud van Nooijen** iets over de geschiedenis van de stichting, waarna aanbieden van het eerste exemplaar van dit door hem geschreven boekje geschiedt.

Aanbieden eerste exemplaren jubileumboekje door Ruud van Nooijen. Van links naar rechts: Mark Buijs, burgemeester van Boxtel; Jacques Grubben, pastoor Heilig-Hartparochie; Ruud van Nooijen, auteur.

Dan volgt de uitvoering van een bijzonder muziekwerk: *Het Geheim van Fiffaro, de organist*, een sprookje voor orgel.

Tekst en muziek zijn van **Bert Dercksen** (Cahors, Frankrijk), deze bespeelt zelf het orgel. **Kees van Houten** licht, samen met zijn vrouw **Mirjam** als vertellers de muziek van het sprookje toe.

Na afloop van de uitvoering van Het Geheim van Fiffaro, de Organist, v.l.n.r.: Kees van Houten, Bert Dercksen, Mirjam van Houten

Daarna is het tijd voor een pauze met een drankje in de hal van de toren. Vervolgens neemt **Thed van den Aker** plaats achter de speeltafel van het Smitsorgel om zijn aandeel in de jubileumviering te vertolken. Hij legt, als winnaar van het Brabants Orgelconcours in 1973 en 1974 de link naar de periode van zeventien jaar gedurende welke SKB kans zag een muzikaal-educatief evenement op te bouwen dat door de loop der jaren aan prestige en aandacht wist te winnen.

De aanwezigen krijgen voorts een explicatie over het Smitsorgel van **Peter van Rumpt** van Pels & Van Leeuwen te 's-Hertogenbosch.

Torenhal Sint-Petrusbasiliek. Pauze in het programma met een drankje. Na afloop van het gehele programma bood de hal eenzelfde aanblik.

Gedurende het gehele jubileumprogramma is het voor het publiek mogelijk de verrichtingen aan het Smitsorgel te volgen op een groot scherm.

Bestuurslid **Hans van der Haagen** spreekt een dank- en slotwoord uit.

Hierna is het tijd voor een *Grand Finale*: het Smits-orgel klinkt andermaal onder handen en voeten van voorzitter **Kees van Houten**. De aanwezigen kunnen hierna nog tot 18.30 uur het feestje samen met het bestuur in de torenhal voortzetten met een hapje en een drankje.

Op een groot scherm waren de verrichtingen aan het orgel voor de luisteraars in de kerk zichtbaar.

33. Samenstelling bestuur bij aanvang jubileumjaar

Bestuur Stichting Kerkconcerten, woensdagavond 25 februari 2015. Van links naar rechts: Bert Schoondermark, penningmeester; Tommy van Doorn, bestuurslid; Hans van der Haagen, bestuurslid; Kees van Houten, voorzitter; Jeroen Schuyt, bestuurslid; Peter van der Ven, bestuurslid; Ruud van Nooijen, secretaris. Foto ten huize van Han van der Haagen

We eindigen met het uitspreken van de wens en de verwachting dat SKB nog tot in lengte van jaren in staat zal mogen zijn haar werk voort te zetten. Het Boxtelse Smits-orgel verdient het om stralend middelpunt te zijn voor kerkgangers en concertbezoekers en te kunnen blijven klinken in de ruimte waarvoor de geniale orgelbouwer Smits het instrument had bedacht: de eveneens monumentale Boxtelse Sint-Petrusbasiliek.

*** *****

© Ruud van Nooijen, Boxtel. 2015 (in 2015 eerste versie in druk verschenen)

>> update digitale versie d.d. 18 juni 2019

e-mail: info@stichtingkerkconcertenboxtel.nl
www.stichtingkerkconcertenboxtel.nl

Uitgegeven bij gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de
Stichting Kerkconcerten Boxtel in 2015.

Met dank aan **Brabants Centrum**
en aan onze hoofdsponsors:

- **Ankie Hak Stichting**
- **Gemeente Boxtel**
- **Rabobank Hart van de Meerij**

De activiteiten van **SKB** zijn mogelijk dank zij financiële bijdragen. Ook uw bijdrage is van harte welkom: als éénmalige, dan wel jaarlijkse bijdrage als donateur (minimaal 30 euro) of als sponsor (minimaal 50 euro). U kunt uw zeer gewaardeerde gift overmaken op IBAN: **NL55 RABO 0108 8058 08** t.n.v. penningmeester SKB, Bachstraat 9, 5283 KK Boxtel

Foto's:

- **Ruud van Nooijen**
- van een aantal foto's kon niet worden achterhaald wie de maker is

tekening Smitsorgel: **Thea van Nooijen**
© Ruud van Nooijen, Boxtel, 2015

Drukkerij Van Hal, Beneluxlaan te Boxtel

Niets van deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

RvN/010415